

ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

на

ОБЩИНА ЗАВЕТ

За периода
2007-2013 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ

РЕЗЮМЕ

СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА

АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ПРИРОДНИЯ ПОТЕНЦИАЛ

1. Географско положение
2. Климатична характеристика
3. Геоложка характеристика
4. Национални паркове и защитени територии
5. Водни ресурси
6. Почви
7. Въздух
8. Гори

АНАЛИЗ СЪСТОЯНИЕТО НА ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА

1. Водоснабдителни мрежи
2. Мрежи и системи за отпадни води
3. Транспортни мрежи
4. Депа за твърди битови отпадъци
5. Енергийни мрежи и стиеми
6. Комуникационни мрежи
7. Газификация топлофикация

ОКОЛНА СРЕДА И ТЕНДЕНЦИИ В ЕКОЛОГИЧНАТА ОБСТАНОВКА

1. Идентификация на проблемните територии и обекти, степен на увреждане
2. Интегрални проблеми за околната среда в територията
3. Основни замърсители, компоненти на замърсяване (води, почви, твърди отпадъци, шум, радиация биологично разнообразие)

АНАЛИЗ НА ТЕНДЕНЦИИТЕ И ПРОЦЕСИТЕ В СОЦИАЛНАТА СФЕРА

1. Население
2. Заетост
3. Здравеопазване
4. Образование
5. Спортна инфраструктура
6. Културно наследство
7. Неправителствен сектор

УРБАНИЗАЦИЯ

1. Проблеми на урбанизацията
2. Бизнесинфраструктура и обслужване
3. Кадастър и планова обезпеченост

АНАЛИЗ НА ТЕНДЕНЦИИТЕ И ПРОЦЕСИТЕ В ИКОНОМИКАТА

1. Промишленост
2. Икономическо развитие
3. Селско стопанство
4. Търговия и услуги
5. Горско стопанство
6. Бюджетно осигуряване
7. Сътрудничество между съседни общини

СУОТ АНАЛИЗ

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ

1. ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕ
2. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ
3. МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ
4. Процедури за мониторинг и оценка
5. Осигуряване публичност и информационно обслужване
6. Използвана литература

ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Индикативна финасова таблица

ВЪВЕДЕНИЕ

Общинският план за развитие на Община Завет е разработен в съответствие с изискванията на Закона за регионално развитие, приет от Народното Събрание на Република България през м. февруари 2004 г., публикуван в ДВ, бр. 14 от 20.02.2004г.

Той определя целите и приоритетите за развитието на община Завет в общия контекст на развитие на страната, Североизточен планов район за развитие и в частност на Разградска област. Неотменима част от Плана за развитие е финансовата рамка за реализация на програмата.

Общинският план за развитие е разработен в съответствие с предвижданията за Областната стратегия и схема за развитие и устройство и Националната стратегия за регионално развитие. Неговата структура позволява той да бъде координирано управляван и да допринесе за реализацията на Плана за развитие на Североизточен район на Република България.

Общинският план за развитие на Община Завет обхваща периода 2007 – 2013 година и определя основните стратегически цели за развитие на общината и след 2006 година, когато страната ни ще бъде пълноправен член на Европейския съюз и ще съобразява своите планове за развитие в съответствие с плановите периоди на Европейския съюз и техните финансови рамки. Той е по-висок етап на развитие на планирането на приоритетите, целите и мерките за тяхното изпълнение, опиращ се и на Стратегията за развитие на общината, Областния план за развитие на Разградска област. Общинският план за развитие на Община Завет съдържа: анализ на икономическото и социалното развитие на общината; анализ на силни и слаби страни, предимства и заплахи; приоритетите и специфичните цели и мерки за развитие на общината; описание на съвместни дейности и проекти, които допринасят за постигане целите на развитието на съседни общини; индикативна финансова таблица, обобщаваща възможните ресурси за реализация на дейностите и бъдещи проекти; реда и начина за осигуряване на информация и публичност на плана.

Основните методи, използвани при разработването на Общинския план за развитие на община Завет са:

- балансирано и поетапно планиране на ресурсите на базата на анализ на ситуацията и постигнатите през последните 4 години резултати;

- интегрирано развитие на дейностите в съответствие с ресурсите, традициите и националната и регионална рамка за развитие;
- идентифициране на спецификата на общината и ориентиране на ресурсите и дейностите в посока нейното развитие.

Принципите, на които се базира Планът на развитие са изцяло подчинени на принципите на балансираното развитие на политиката на Европейския съюз за регионално развитие: единен подход; концентрация на ресурсите; партньорство, публичност и прозрачност, допълняемост на финансирането, координация на дейностите, съгласуваност на политиките, инструментите и дейностите, спазване на законовата и под-законова нормативна уредба на страната и регулациите на Европейския съюз.

Екипът от специалисти, изработил Плана за развитие на Община Завет по тематични сектори е:

Мехмед Джафер – ръководител на екипа - сектори: Климатична и геоложка характеристика, почви, селско стопанство, Горско стопанство, Икономическо развитие;

Искра Михайлова - сектори: Човешки ресурси; Социална и спортна инфраструктура

Анета Дончева – сектор Културно наследство

Владислав Георгиев – сектори: Водни ресурси; Инфраструктура; Промисленост; Бюджетно осигуряване

Алън Тюфекчи – сектори: Полезни изкопаеми; Туризм, ел.снабдяване и комуникации

Проф.д-р ик.н. Ангел Мирчев – стратегическа част и планиране

Водещ партньор на екипа, разработил проекта, е кметът на Община Завет и неговият екип, чрез включване в плана на актуална статистическа информация и своята визия за развитието на общината.

РЕЗЮМЕ

Община Завет попада според квалификацията на районите по целенасочено въздействие към **Изостанали селски райони**. Това са региони, в които по-голямата част от трудоспособното население е заето в селското и горското стопанство, характеризират се с ниска степен на развитие на транспортната, техническата и социалната инфраструктура, ниско образователно равнище и квалификация на населението в трудоспособна възраст, ограничени възможности за трудова заетост, високо равнище на безработицата, ниски доходи на населението и обезлюдяване. Общината попада в Североизточен район за планиране.

Райони за планиране (2003 г.)

Райони за планиране	Територия (кв.км)	% от общата територия	Население 2003 г. (брой)	% от общото население	Гъстота на населението (ч./кв.км)	Обработваема земя 2003 г. (дка/ч.)
Р България	111001,9	100,0	7801273	100,0	70,3	6,4
Североизточен	19923,4	17,9	1285803	16,5	64,5	9,3
Завет	273,88	1,37	12333	0,96	45	13,52

Източници: Агенция по кадастър; НСИ, текуща демографска статистика

Значителен е ресурсът на общината за развитие на земеделие и горско стопанство, в които сектори има и натрупан опит. Земеделието и горското стопанство са перспективни за развитие сектори. Перспективите за развитие на този отрасъл са

свързани с навлизане на нови инвестиции, технологично обновление и значително подобряване на качеството на продукцията, професионален маркетинг на производствената продукция.

Приоритетно в икономическото развитие е увеличаване дела на частния сектор, подкрепа за малките и средни предприятия и обвързването им с големите такива. Основната цел в тази насока е оползотворяване на местните суровинни източници в преработвателни предприятия на местна почва; технологично обновление и повишаване на качеството, повишаване уменията и квалификацията на предприемачите, стопанските ръководители и специалистите както и подкрепа за желаещите да стартират собствен бизнес.

По общински индекс на човешкото развитие/ИЧР/ община Завет е на 238 място в страната.

Общински ИЧР	238
Индекс 2001-2002	0.757
Ранг 2003	168
Грамотност индекс 2001	0.959
КОИ Индекс 2001-2001	0.881
КОИ Ранг 2001	227
БВП на глава 2001	1499
БВП на глава PPP 2001	2751
БВП Индекс 2001	0.553
БВП Ранг 2001	218

Общинската стратегия за устойчиво развитие цели създаване на местен капацитет и изграждане на подходящи структури за устойчиво икономическо развитие и заетост, чрез разработването и управлението на проекти, финансирани от предприемаческите, Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС /СФКФ/.

СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА

АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ПРИРОДНИЯ ПОТЕНЦИАЛ

1. Географско положение

Завет е старо българско селище, запазило и до днес старинното си име. Историческото му развитие има еднаква съдба с много други селища и в миниатюрен вид отразява етапите на развитие на страната.

Община Завет е разположена в западната част на източната подобласт на Дунавската хълмиста равнина, която е част от обширната Долнодунавска низина. Тази част от подобластта се нарича Лудогорие и представлява обширно, вълнообразно дълбоконасечено плато.

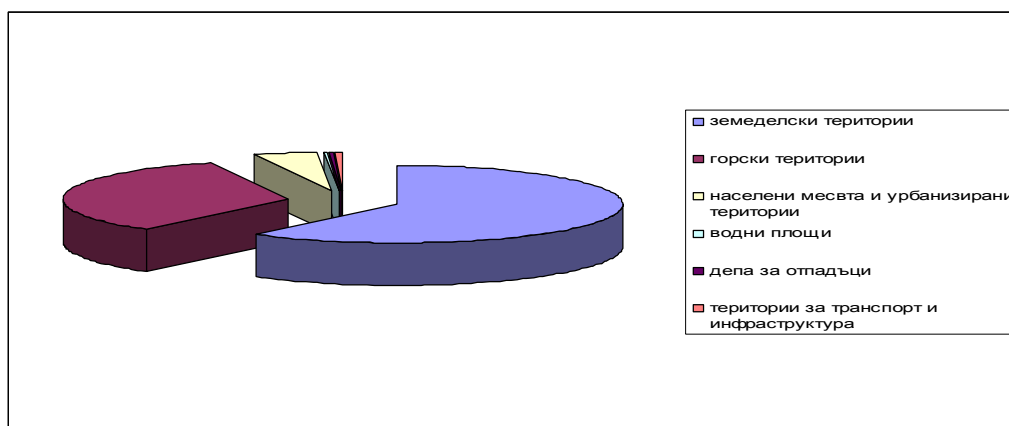
Общинският център град Завет е разположен на 43° 33` северна ширина и 26° 40` източна дължина. Релефът е предимно равнинен, със слабо очертан плавен наклон в южна посока. Средната надморска височина за общината е 250 метра, като най-високата точка е северозападно от с.Острово с кота 310 метра.

Според съществуващото административно-териториално деление община Завет е включена в пределите на Разградска област. На север тя граничи с община Тутракан, на изток – с община Исперих, на запад – с община Кубрат и на юг – с община Разград.

Територията на общината обхваща 273 884 дка, от които:

Баланс на територията към 31.12.2004 г.

Видове територии и начин на ползване	общо дка	общо дка
земеделски територии	166760	60,9%
горски територии	92268	33,7%
населени месвта и урбанизирани територии	12192	4,5%
водни площи	532	0,2%
Депа за отпадъци	428	0,2%
територии за транспорт и инфраструктура	1704	0,6%
Общо	273884	100,0%

Община Завет включва седем населени места:

град Завет и селата Брестовене, Острово, Веселец, Прелез, Сушево, Иван Шишманово.

2. Климатична характеристика

Европейско-континентална климатична област

Европейско-континенталната климатична област обхваща Северна и Средна България (без Черноморието), заедно с прилежащите им планини. Тя е в най-тесна връзка с източноевропейските райони и същевременно е отдалечена от Средиземно море и не се чувства осезателно смекчаващото климатично влияние на последното. Поради това климатът в тази област носи типичните белези на източноевропейския климат: сравнително студена за съответната географска ширина зима и относително горещо лято, като средната годишна амплитуда на температурата е предимно между 23 и 24⁰, а на места достига до 25⁰. Максимумът на валежите е през лятото, а минимумът през зимата, като амплитудата в годишния ход на валежите (разликата между лятната и зимната им сума) достига до 15-25% от годишната им сума.

Главно по направление север - юг в европейско континенталната област се забелязват редица изменения в климатичните условия. Това обуславя разделянето и на две подобласти: умерено континентална и преходно континентална.

Умерено-континентална климатична подобласт

Обхваща Северна България и западната част на Средна България, т.е. общо взето, северната половина на частта от европейско континенталната климатична област, която влиза в пределите на нашата страна. В тази климатична подобласт континенталният характер на климата е най-добре изразен. Зимата тук е най-студена в сравнение с всички останали низини в страната, а лятото е горещо поради преобладаването на субтропични въздушни маси от по-южните географски ширини или формирани на място под въздействие на силното лятно слънце.

В климатично отношение района на Общината попада в умерено-континенталната климатична подобласт на Европейско-континенталната климатична област и се характеризира с горещо лято и студена зима. Валежите са по-ниски от средните за страната, но са по-обилни в сравнение с останалите области в Лудогорието. Годишният ход на валежите в този район има подчертано континентален характер. Максимумът е през юни, а минимумът - през февруари.

Валежите от сняг са в периода ноември – април. Средното месечно и сезонно разпределение на валежите е както следва: зима -131 л. кв. м, пролет -165 л. кв. м, лято - 227 л. кв. м и есен - 133 л. кв. м.

Най-студените месеци през годината са януари и февруари. Средната годишна температура е 10,3°C. Минималните температури през зимата в някои случаи падат до -25°C. Не са изключения и резките понижения на температурите през пролетта и есента. Като най-топли се очертават месеците юли и август. Типичен пролетен месец е април, а типичен есенен - октомври. За добре изразения континентален характер на климата в района на община Завет свидетелстват средните месечни температури за януари /-2°C/ и за юли /24°C/, валежният режим /февруарски минимум и юнски максимум/ и сравнително продължителното задържане на снежната покривка /над 3 месеца/.

3.Геоложка характеристика

В община Завет не са открити полезни изкопаеми. Няма разкрити кариери.

4.Национални паркове и защитени територии

На територията на община Завет се намира и Представително едродивечово ловно стопанство "Воден", което е на пряко подчинение на Министерски съвет. От самото си създаване се устройва като основна база за развъждане и разселване на благороден елен в цяла България. "Воден" се намира в централната част на Лудогорието. В ловностопанско отношение ДДС "Воден" стопанисва и ползва площ на териториите на общините Завет, Разград, Главиница и Исперих. Характерни за "Воден" са широколистните чисти и смесени гори, изпъстрени с множество дивечови ниви и обработваеми площи.

Богатата и разнообразна хранителна база, разчленеността и географския фонд, естествените укрития, подходящият климат и провежданите ловностопански мероприятия позволяват поддържането на значителен запас от едър дивеч: благороден елен - 756 броя; дива свиня - 296 броя; сърна – 192 броя. От дребния дивеч са представени заекът, фазанът, яребицата. От хищниците се срещат чакал, дива котка, лисица и др.

Ежегодно в станцията се извършва добив на 14000 м3 дървесина, ползване на ограничени количества билки и горски плодове, залесяване на 177 дка млади гори.

Във стопанство "Воден" успешно се провежда селекционен лов на благороден елен, гонка на дива свиня, лов на хищници.

За осъществяване на организиран ловен туризъм станцията разполага с два ловни дома. На разположение на туристите са моторни превозни средства с висока проходимост, файтон, каруци, шейни.

Отстоянието на ”Воден” от международните летища е: София – 430 км; Варна – 130 км.

5.Водни ресурси

Водоизточниците - Като цяло речната мрежа на територията на общината е рядка и слаборазвита. Горните и средните течения на реките са врязани в лъоса и в терциерните и кредни варовици, като образуват дълбоки и сухи долини.

Морфологията на речните долини, врязани в миоценски варовици и пясъци се отличава съществено от морфологията на долините, врязани в плиоценските и лъосови наслаги. Високите части на склоновете са заети от структурни стъпала, а върху по-ниските са развити речни тераси.

Водоеми в землището на община Завет

Населено място	Площ/дка	Собственост	Форма на стопанисване
Завет	5,582	общинска	Наем
Завет – 5 броя	86,775	общинска	Пресъхнали
Брестовене – 6 броя	134,894	общинска	Пресъхнали
Острово – 1 брой	17,955	общинска	Пресъхнали
Веселец – 1 брой	7,945	общинска	За водопой
Веселец – 2 броя	11,852	общинска	Пресъхнали
Прелез – 4 броя	35,566	общинска	Пресъхнали
Сушево – 5 броя	47,715	общинска	Пресъхнали
ОБЩО: 25 броя	53807,82		

6.Почви

Почвите в Лудогорието са силно повлияни от особеностите на скалната основа и от характера на релефа, климата и растителността. Във връзка с лъосовата и лъосовидната основа, сравнително сухия климат и наличието на сухолюбива лесостепна растителност от север към юг е разпространението на карбонатните, типичните и излужените черноземи /оподзолените/ черноземи, които заемат 39% от обработваемата земя. Сивите и тъмносиви горски почви /61% / са образувани върху слюдести шисти, карбонатни пясъчници и др., под влияние на влаголюбива букова растителност, която постепенно е била унищожена и заменена с по-сухолюбива растителност.

Поради изсичането на горите и интензивните ерозионни процеси, сивите горски почви се характеризират с маломощен хумусно-елувиален хоризонт, който варира от 5 до 30 см., като средно не надвишава 20 см. дълбочина. Сивите и тъмносиви горски почви имат добра структура, пропускат въздуха и задържат влагата и бързо се затоплят през пролетта.

Почвено-климатичната характеристика на общината създава възможност за отглеждането на всички култури, характерни за умерения климат и най-вече за развитието на зърнопроизводството и техническите култури. Традиционни селскостопански производства са: отглеждането и добиването на зърнени храни, тютюн, слънчоглед, трайни насаждения, дребното месно и млечно животновъдство и др.

7. Въздух

Територията на общината е в пояса на умереноконтиненталния климат и има средна температура през годината 10,9 градуса, през януари 16 С, през юни 23 С.

От метеорологичните параметри, влияещи върху нивото на замърсяване на приземния слой с аерозоли и газообразни вредни вещества, особено голяма роля имат: температурата на въздуха, неговата влажност, скорост, посока на вятъра, интензивността на турбулентния обем и др.

Територията на общината попада в Умерено-континенталната подобласт на Европейската климатична област. Характерни за тази област е средна скорост на вятъра 1-2 м./сек. и високи валежни суми, които осигуряват добро разсейване и самоочистване на атмосферния въздух.

8. Гори

Горите, които съставляват 33% от територията на община Завет са едно от големите и богатства. Общата залесена площ възлиза на 92 268дка.

Растителното разнообразие в горския фонд на община Завет включва над 36 дървесни вида, в т.ч. 4 иглолистни, над 20 храстови видове и над 100 броя тревни растителни видове. В горите се срещат различни видове едър и дребен дивеч. При едрия дивеч това са благороден елен, сърна, дива свиня, дива коза, а за дребния дивеч най-характерните видове са див заек, фазан, яребица и дива патица. От хищниците се срещат лисица, чакал, вълк.

Дървесни култури - Най-разпространените култури в района на общината са: салкъмът (бяла акация) (*Robinia pseudoacacia*), белият и черният бор (*Pinus sylvestris*, *P. nigra*), хибридната топола (*Populus x canadensis*).

Салкъмът (бялата акация) е най-широко залесяван сред чуждите за района видове. По-големи или по-малки култури се срещат навсякъде на територията на общината. Салкъмът се отличава с бърз растеж и има калорична дървесина. Въпреки че променя някои от основните характеристики на почвата (уплътнение, химичен състав) и занапред трябва да се поддържа на територията на общината и да се залесява на някои по-лесонепригодни места, включени в горския фонд. Целта за това е да поеме част от антропогенният натиск от страна на местното население към естествените гори в райони.

Боровите култури са залесявани не само заради бързия им растеж и ценната им (чамова) дървесина, но и на много места с макар и съмнителни естетически мотиви. С последното се обяснява и широкото им използване в парковите зони на града и селата. Днес на повечето места боровите култури са в лошо състояние. Тези гори силно променят състава на почвата и имат значение само за популациите на някои ядивни гъби (масловката). За в бъдеще практиката за залесяване на иглолистни в нетипичния за тях регион на равнината трябва да бъде прекратена, или поне намалена до разумен минимум.

Тополовите култури се създават основно в поречията на малки вътрешни реки (дерета) и се среща почти във всички населени места на общината. Те растат сравнително бързо и имат ценна дървесина. От друга страна са податливи на различни заболявания и лесно съхнат.

Липовите гори заемат много по-малки площи, основно по северните и източните склонове. Те често са обект на набези по време на цъфтежа им, когато се събират цветовете за билки. Това довежда понякога до масови погроми.

През деветдесетте години значителна част от тополовите насаждения в общината са поголовно изсечени, в резултат на което терените са силно заблатени и ерозирани. За в бъдеще трябва да се разшири залесяването с местни крайречни дървесни видове – бяла върба, черна и бяла топола.

Някои други естествени и залесявани видове имат макар и нищожно участие в горската растителност на района. Такива са летния дъб, косматият дъб, брястът, и др. Те участват в растителността на района като много малки и деградирани гори или култури.

Общата оценка за състоянието на горите в региона е много тревожна. Горите са белите дробове на природата. В тях са съсредоточени, включително и на територията на общината ценни ресурси – дървесина, билки, гъби, богато биологично разнообразие. От друга страна те са най-застрашени от пряко унищожение. Този процес се задълбочава от факта, че niskият жизнен стандарт на местното население, особено в селата го насочва към най-лесния начин за бързо оползотворяване на този ресурс. Приоритетно община Завет трябва да търси финансиране за залесяване и да осъществява такива проекти. Трябва да се избягват голите сечи в горите и по-внимателно да се следи състоянието им, особено когато се отнася за естествени гори.

Както вече споменахме, горските масиви, въпреки лошото си състояние и необходимостта от рекреационни мероприятия, се ползват за незаконен добив на дървесина за огрев, като по този начин се нарушава режимът им на стопанисване и намалява ролята им като бели дробове на природата.

Гъби - Ресурсите от гъби на територията на общината са сравнително ограничени. Няма данни да промишлено събиране на видове гъби на територията на общината. Някои видове понякога се събират в по-големи количества, но само за лични нужди. Най-често се събират сърнела и печурка.

Растения - Във фитогеографско отношение територията на община Завет спада към Дунавския район от равнинно-хълмистия дъбов пояс на долния пояс на дъбовете и черния бор. Растителността се характеризира със средноевропейския тип дъбови гори, при които най-широко разпространение имат церът и благуът с примеси на габър, клен, келяв габър, липа, мъждрян. От храстите най-често срещани са: глог, дрян, бъз, драка, повет, смрадлика, леска и др. Иглолистните масиви са съставени предимно от чер бор и частично – от смърч.

Естествената растителност е под формата на гори, естествени ливади, пасища и пустеещи земи. Културната растителност е представена предимно от ниви, трайни насаждения, изкуствени пасища и паркове.

ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА

1. Водоснабдителни мрежи

Община Завет се обслужва от “ВиК”- ООД град Исперих. В общината има сравнително добре изградена водоснабдителна мрежа, но за 100% обезпечаване на населението и предприятията с вода е наложително изграждането на още два

водоема, както и нови водопроводи. През 2004 година е завършено строителството на водоем 700 куб.м в град Завет.

Водоснабдяването в общината се извършва от собствени водоизточници. Изградени са различни видове кладенци и каптажи, чрез които се доставя питейна вода до всички населени места.

Вътрешна водопроводна мрежа по населени места

Населено място	Действаща водпр..мрежа /м./	Недействаща вътр. водп.мрежа /м./	Общо водопр. Мрежа /м./
Завет	31516	71	31587
Брестовене	23951	800	24751
Острово	23599	166	23765
Веселец			11149
Прелез			15078
Сушево	7808	540	8348
Иван Шишманово	3227	230	3457
Воден			7588
Общо	123916	1807	125723

Външна водопроводна мрежа по населени места

Населено място	Действаща в.мрежа	Недействаща вътр.водп.мрежа	Общо водопр. мрежа
Завет	9289	480	9769
Брестовене			1970
Острово			7510
Веселец	2500	2000	4500
Прелез			2000
Сушево	11087	3500	14587
Иван Шишманово	4445	230	7945
Воден	5155	396	5551
Общо	43956	9876	53832

Основно част от водопроводната мрежа е изградена през периода 1960 – 1970 година.

Проблем по отношение на водоснабдяването е остарялата водопроводна мрежа за питейна вода, която често аварира. Едни от най-належащите проблеми е включването на нови водени към водоснабдителната мрежа.

Големите разходи на електрическа енергия при добиването и преноса на водата, както и разходите за ремонт и поддръжка на остарялата водопроводна мрежа генерират много висока цена на водата – една от най-високите в България.

Необходимо е да се насочват финансови средства за включване в експлоатация на вече каптирани, проучени и прогнозни водоизточници, изградяване на допълнителни регулиращи обеми, както и реконструкция, модернизация и разширяване на съществуващите мрежи в цялата община.

2. Мрежи и системи за отпадни води

В населените места на община Завет няма цялостно изградена канализационна мрежа. В град Завет и селата Брестовене и Острово има частично изградена канализация за дъждовна вода. Отпадните води от тези частични канализационни мрежи се изливат във водоемите, но пречиствателни станции липсват. Лабораторни изследвания от ХЕИ не са правени, но фекални и нефтопродукти не се изхвърлят.

В някои фирми има изградени локални пречиствателни съоръжения, но те не дават очаквания ефект, тъй като не се поддържат и експлоатират както трябва. Това са предимно калоуловители, маслоуловители и други съоръжения за механично пречистване на технологичните отпадни води. В останалите населени места на общината частично са канализирани само някои сгради в централните им части. За останалите се ползват септични ями, попивни ями или директно заустване в близък приемник.

В общината няма пречиствателна станция за отпадни води.

3. Транспортни мрежи

Между всички населени места в общината има шосейна връзка, която е в лошо състояние, поради финансовата невъзможност за ремонт и поддръжка.

През територията на общината преминават пътища II-23 Русе – Исперих и III-214 Тутракан – Исперих от Републиканската пътна мрежа.

На територията на община Завет има 89.59 км от Републиканската пътна мрежа. По класове те се подразделят както следва:

Според вида на настилката пътищата са:

Клас	Обхват	Дължина км.	Вид настилка
II	Път II-23 Русе – Добрич от км 51+900 до км 69+100	17,200	Асфалт
III	Път III-4902 Разград – Веселец от км 8+600 до км 28+800	20,200	Асфалт
III	Път III-2304 Исперих-Воден-Острово от км 10+000 до км 15+000	5,000	Асфалт

III	Път III-205Исперих– Веселец-Тутракан от км 40+609 до км 54+500	13,890	Асфалт	
	Общо I+II+III	56,290		
IV	IV-23017 Сушево-Прелез-III-1137 от км 11+500 до км 21+900	10,400	Асфалт	
IV	IV-21436 Острово-Брестовене-граница Севар от км 0+000 до км 10+200	10,200	Асфалт	
IV	IV-21425 III-205/Исперих –Тутракан/ - Иван Шишманово от км 0+000 до км 0+600	0,600	Асфалт	
IV	IV-21434 Острово-III-4902 /Побит камък-Завет/ Старо селище – Воден от км 5+800 до км 9+500; от км 17+500 до км 19+100	3,700 1,600	Асфалт	
IV	IV-23019 II-23 /Завет/ - Сушево от км 0+000 до км 6+800	6,800	Асфалт	
	Общо IV клас	33.300		
	Общо I+II+III+IV	89.590		

През последните няколко години са извършвани малки ремонти, състоящи се единствено в изкърпване на дупки. Правен е основен ремонт на участъци от третокласната пътна мрежа. Пътните настилки в населените места също се нуждаят от ремонт. Уличната мрежа в населените места на общината е с обща дължина 161.78 км, като асфалтираните улици съставляват 60%

Транспортната инфраструктура на община Завет носи типичните белези на селските райони и общини. Пътищата са в много лошо състояние и голяма част от тях се нуждаят от рехабилитация и ремонт.

Направена е оценка за състоянието на междуселищните пътища и тя показва спешната необходимост от ремонти и рехабилитация.

На територията на общината единственият транспорт е сухопътният. Транспортните схеми обхващат всички населени места. Автобусните линии, преминаващи през град Завет свързват общината със съседните общини и с градовете Разград, Русе, Силистра, Добрич, Варна, София. Автобусните линии са одобрени от съответните общински и областни инстанции. Графикът се определя от пътничкопотока в съответното направление.

Транспортното обслужване на региони и селищата се извършва по следните направления:

Вътрешно общински междуселищни автобусни линии:

Завет-Острово-Брестовене;

Завет-Прелез-Веселец-Иван Шишманово;

Завет - Сушево

Междообщински автобусни линии:

Междообщински преминаващи автобусни линии:

Завет -Кубрат;

Завет – Исперих;

Завет-Дулово;

Завет-Тутракан

Междообластни преминаващи автобусни линии:

Завет-Разград;

Завет-Русе; Завет-Добрич;

Завет-Силистра;

Завет-Варна;

Завет– София

Международни преминаващи автобусни линии:

Завет - Истанбул

4.Депа за твърди битови отпадъци

Съществуващи депа в община Завет към 2004 г.

N	Населено място	Мест-ност	кад. номер	площ дка	Мест Поло	Период За експл.	Раст . до Н.мяст
1	Завет	“Алана”	056006	5	Дере	1985/2005	3
2	Брестовене	“Къшлата”	107840	3	Мера	1987/2007	3
		“Чардаклии”	040004	4	дере	1987/2010	3
		“Къшлата”	112087	4	дере	1985/2005	4
3	Сушево	“Юсеин гьол”	056010	2	мера	1986/2010	3
		“Къшлата”	028011	2	дере	1985/2010	3
4	Прелез	“Край селото”	031024	3	дере	1987/2010	3
5	Веселец	“край птичарника”	000230	3	дере	1987/2007	4
		“до овчарника”	000121	2	мера	1982/2010	4
		“до овчарника”	000123	2	дере	1987/2010	3
6	Иван Шишманово	“Къшла орман”	032135	2	овраг	1987/2010	3
7	Острово	“Юг ардь”	074003	3	дере	1980/2005	6
		“Къшлата”	145005	3	дере	1983/2007	4
	13 броя			38			

Има 13 регламентирани депа за ТБО в общината и 5 нерегламентирани. В община Завет няма изградено депо за твърди битови отпадъци, съществува стара и неактуална програма за управление на ТБО. В процес е обсъждането на проект за управлението им, който е част от Общинската програма за опазване на околната среда.

От 01.02.2003г. сметосъбирането и сметоизвозването на територията на общината се обслужва от «Бордо»ООД», която действа и на територията на община Цар Калоян и Кубрат. Дейността се осъществява на база на сключен договор между община Завет и дружеството.

5. Енергийни мрежи и системи

Електроснабдяване на територията на общината е осъществено чрез въздушни далекопроводи от град Кубрат и град Разград. Електрозахранването е 110 квт Град Завет е частично обезпечен с подземен кабел за ел.захранване. Необходимо е изграждането на един трафопост и разширение на един от съществуващите за да се подсигури нормалното подаване на ел.енергия в град Завет. На територията на общината няма изградени пароцентрали.

Електроразпределително предприятие, което обслужва района е “Електроразпределение - Горна Оряховица” ЕАД, клон Разград, район Кубрат чрез Ел. подстанция “Вихър” Завет и Подстанция Кубрат.

На територията на община Завет има изградени 63 бр. трафопостове.

Необходимо е да се извърши основен ремонт на електросъоръженията във всички населени места на общината с цел изграждане на максимално икономична система за улично и обществено осветление и решаване на проблема с извеждане на индивидуалните електромери на домакинствата и по селата за наблюдение и контрол.

6. Комуникационни мрежи

Телекомуникации

От 1998 г. през територията на общината минава оптичен телефонен кабел, свързващ градовете Кубрат и Разград. Град Завет и най-големите села от общината – Острово и Брестовене са включени в националната телефонна мрежа също от 1998 г. В края на 1999 г. е доразвита селищната телефонна мрежа в град Завет, село Веселец и село Прелез. През 2002 година завърши телефонизацията на селата Сушево и Иван Шишманово,

Всички селища на територията на община Завет са телефонизирани. Съобщителната мрежа е с различна степен на изграденост в различните населени места. В Завет съществува възможност за автоматично избиране на абонати от цялата страна и световната телекомуникационна мрежа. Необходимо е да се подобри качеството на телефонните услуги.

Година	Общо постове	Служебни	Домашни	Брой постове на 100 жители
2000	6131	885	5246	21,85
2001	6223	838	5385	22,18
2002	6299	829	5470	25,35
2003	6127	809	5318	24,69

Достъп до Интернет

В община Завет оперират два доставчика на кабелни Интернет услуги: “Цифрови системи” Варна и “Проше BG”. Dial-up достъп е невъзможен поради състоянието. Достъпът до Интернет е ограничен само за територията на гр.Завет. В общината има 1 зала за обществен достъп до Интернет.

Кабелен оператор “Завет” съществува от 1997г. Функционира само в Завет. Местният оператор предлага възможност за излъчване на обяви, съобщения, поздравителни адреси. Излъчва 24 часа, но няма специализиран новинарски блок за местните новини.

Мобилни оператори

На територията на общината има 100% покритие със сигнал на мобилните оператори Мобиком и Мобилтел и Глобул, (системи NMT450, GSM900 и GSM1800), осигуряващо пълния спектър на техните услуги. Изградени са 2 клетки на мобилните оператори на територията на града, което осигурява качествено обслужване на техните клиенти.

ТЕНДЕНЦИИ В ЕКОЛОГИЧНАТА ОБСТАНОВКА

1.Идентификация на проблемните територии и обекти, степен на увреждане

На територията на общината няма регистрирани територии замърсени от промишлени отпадъци.

Един от главните проблеми на околната среда на територията на общината е изхвърлянето на битовите отпадъци на нерегламентирани места и с това създаването на незаконни сметища. Такива сметища има както в близост до селата,

така и до града. Те се образуват от изхвърлената оборска тор и други битови отпадъци.

Употребата на торове и пестициди е в границите на нормативите. Важен проблем е събирането и безопасното съхраняване на залежали и негодни пестициди и такива с неизвестен произход, тъй като тези торове са безнадзорни, не се стопанисват правилно и съществува опасност от натравяне на хора и животни. В условията на пазарна икономика тяхното съхранение изисква помещения, както и определени условия за съхранение (например безопасност срещу кражби и замърсявания, вентилация). Изпълнен е проект за съхранение на негодни за употреба пестициди в скрад в гр.Завет. През последните години бързата и навременна доставка на пестициди спестява средства и грижи от страна на частните стопани.

2.Интегрални проблеми за околната среда в територията

Събирането на битовите отпадъци на територията на Община Завет се осъществява от "Бордо» ООД. Организирано сметосъбиране и сметоизвозване има само в общинския център гр.Завет. Отпадъците, които се събират организирано на територията на общината, са предимно битови. Във всички останали селища на общината не се извършва машинно сметоизвозване и твърдите битови отпадъци се събират в съдове с различен обем и се извозват на малки сметища, намиращи се в близост до селото. Машините за събиране и извозване на отпадъците са стари и амортизирани. Съществен проблем при събирането на отпадъците е и недостатъчният брой на кофите и контейнерите за смет, като голяма част от тях също са много похабени.

До момента на територията на Община Завет не е извършвано разделно събиране на отпадъците и не е разработвана програма за такава система.

Ефективното сметосъбиране и обезвреждане имат пряко отношение към общественото здраве.

Създаването на нови и поддържането на съществуващите алеи и паркове за обществен отдых, ще подобрят състоянието на околната среда и ще способстват за по-добър екологичен комфорт за населението, гостите и туристите на общината.

Предстои приемане на Общинска програма за опазване на околната среда, част от която е и програмата за управление на ТБО от Общински съвет - Завет, в която са заложили основните цели и задачи, както и дейностите свързани с управление на ТБО.

Община Завет има изготвена Наредба № 3 за подържане, опазване на чистотата и ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда на територията на общината. Тази Наредба урежда управлението на отпадъците с цел да се предотврати, ограничи или намали вредното им въздействие върху околната среда, както и заплащането на съответните услуги съгласно действащото законодателство. В Наредбата са включени редица клаузи, които забраняват съвместното изхвърляне на битови отпадъци и такива от растителен и животински произход, строителни, батерии, акумулатори и др. опасни отпадъци.

3. Основни замърсители, компоненти на замърсяване (води, почви, твърди отпадъци, шум, радиация биологично разнообразие)

Анализът и оценката на качеството на атмосферния въздух се извършва от ХЕИ-гр. Разград. На Община Завет не са предоставени данни за състоянието на атмосферния въздух в населените места и по-специално в гр. Завет.

Няма замервания и показатели кои замърсители на атмосферния въздух са в наднормени количества - прах, азотни окиси, серни окиси, оловни аерозоли;

По отношение чистотата на атмосферния въздух районът на гр. Завет не е сред проблемните. За чистотата на атмосферния въздух в района освен климатичните фактори и релефа допринася липсата на големи промишлени предприятия или топлоцентрали. Липсват и големи животновъдни ферми.

Атмосферният въздух на гр. Завет се замърсява основно от дейността на Замърсителите, които се изпускат в атмосферата са традиционни за горивните процеси - серни, азотни и въглеродни оксиди, както и прах.

Независимо от казаното по-горе замърсяването на въздуха не е такова, че да предизвиква тревога. През района не минават пътни артерии от първокласната републиканска мрежа или магистрали с висока интензивност на трафика на МПС. Липсва пренос на замърсен въздух от промишлени райони поради тяхната отдалеченост.

Замърсяване на повърхностните води

Основните промишлени предприятия на гр. Завет заустват отпадъчните си води след локални пречиствателни съоръжения в дере и не са обхванати от канализационната система на града.

По отношение на ***акустичната обстановка*** в общината няма замервания дали има превишаване на шума над допустимите норми.

Зелената система е добре развита. Извършено е подновяване на дълготрайните декоративни насаждения и премахване на неугледните и изсъхнали декоративни растения в града. Подобро е състоянието на градския парк. Няма разработени проекти за създаване на нови паркове и лесопаркове.

Красивата и екологично чиста природа, отсъствието на замърсяващи производства, аграрният характер на основния поминък на местното население са важна предпоставка за въвеждането на производства на екологично чисти продукти от животински и растителен произход, както и за насърчаване развитието на селски и еко туризъм на територията на общината.

АНАЛИЗ НА ТЕНДЕНЦИИТЕ И ПРОЦЕСИТЕ В СОЦИАЛНАТА СФЕРА

1.Население

Област Разград е една от най-малките по територия и население в страната. Със своите 2 637 кв.км. площ тя се нарежда на 24 място в страната.Към 01.03.2001 година в областта живеят 152 417 души,които представляват 1.9% от цялото население на страната.Средната гъстота на населението е 58 ч/кв.км. и областта е на 14 място в страната по гъстота. В зависимост от гъстотата на населението, общините в Разградска област могат да се разпределят в три групи.

Населението в Разградска област живее в 113 населени места при равнище на населеност 4,27 населени места на 100 кв.км.

В контекста на Разградска област община Завет се оценява с ниска гъстота на населението /от 30 до 60 души на кв.км/.

Брой на населението по населени места

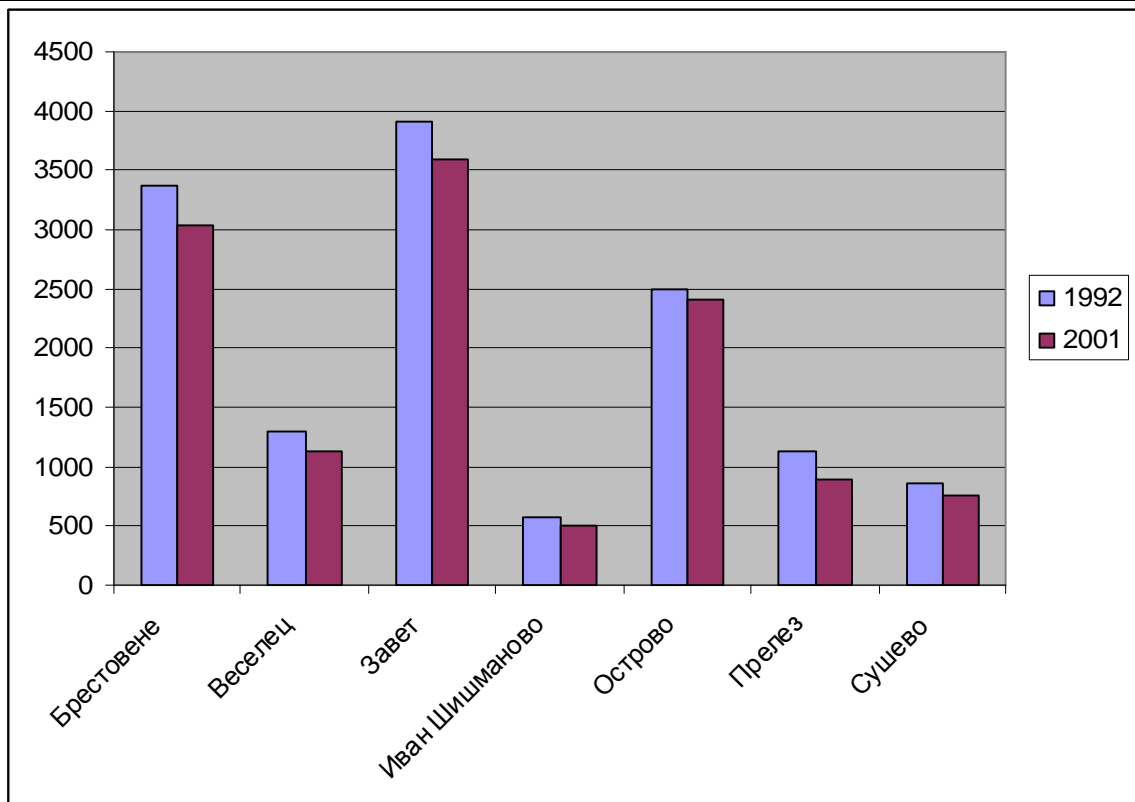
Населено място	Брой на населението по населени места	
	1992	2001
Брестовене	3369	3026
Веселец	1297	1134
Завет	3918	3588
Иван Шишманово	581	507
Острово	2487	2413
Прелез	1123	900
Сушево	862	765
Общо:	13637	12333

В таблицата може да се проследи броят на жителите по населени места, както и броят на действително живеещите там.

Община Завет, с общински център град Завет, обединява седем населени места с общ брой население за 1999 година 15 903, от които 13 093 са жители и живеят

постоянно на територията на общината. Съществен момент в демографското развитие на община Завет за 1999 година е *интензивната външна емиграция*. Броят на напусналите общината и заселили се другаде е 872, а останалите 1 948 са емигрирали в чужбина. Следователно намаленият брой на населението на общината се дължи изключително на външната емиграция.

Населено място от община Завет	С постоянен адрес в населеното място	С настоящ адрес в населеното място
Брестовене	3 986	3 203
Веселец	1 648	1 299
Завет	4 504	3 815
Иван Шишманово	712	512
Острово	2 998	2 461
Прелез	1 185	1 008
Сушево	875	795
Общо:	15 903	13 093

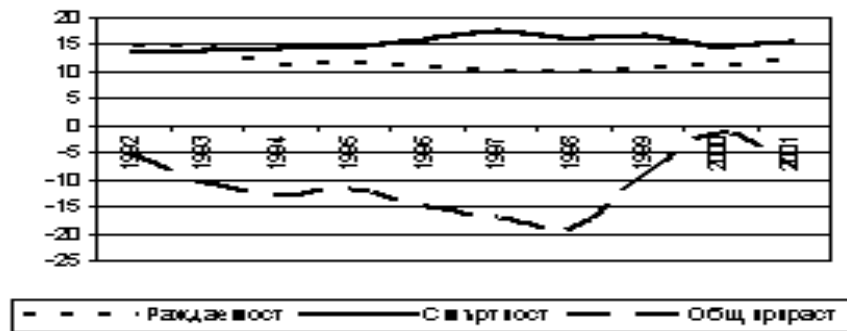

Раждаемост - динамика, смъртност - динамика, естествен прираст

Поради влияние на цяла система от социално-икономически и демографски фактори рязко се забавя темпа на демографски растеж. Понастоящем раждаемостта в община Завет е по-ниска в сравнение с други години.

Тази тенденция е резултат от настъпилите съществени изменения в репродуктивното поведение на населението, характерно не само за общината като цяло, но и за цялата страна.

Демографски процеси 1992 - 2001

За 1999 година на територията на община Завет са се родили общо 147 деца, сключени са 73 граждански брака и са починали общо 185 човека.

Показатели	Населени места							
	общо	Б-не	В-ц	З-т	Ив.Ш.	О-во	П-з	С-во
Граждански брак	73	23	6	25	-	11	1	7
Живородени общо	147	48	9	40	7	30	5	8
Мъже	86	29	4	25	3	18	3	4
Жени	61	19	5	15	4	12	2	4
Раждаемост на 1000	10.07	14.97	6.88	10.41	13.56	12.08	4.94	9.88
Починали общо	185	50	17	48	7	33	18	12
Мъже	98	23	11	31	4	15	7	7
Жени	87	27	6	17	3	17	11	5
Починали на 1000	14.04	15.59	12.99	12.49	13.56	13.29	17.78	14.83
Естествен прираст	-3.97	-0.62	-6.11	-2.08	0	-1.21	-12.8	-4.95

Възрастова структура

В община Завет се наблюдава засилващ се процес на демографско остаряване, изразяващ се в прогресивно относително намаляване на населението в началните и увеличаване в средните и високите възрасти. В резултат на този процес към края на 1999 година относителният дял на лицата под трудоспособна възраст достигна 23.26%. Едновременно с това делът на лицата над трудоспособна възраст нарасна на 22.29%.

Остаряването на населението поражда някои сериозни демографски и социално-икономически последици. Установилата се неблагоприятна възрастова структура се превръща в един от факторите, който задържа темповете на демографски растеж.

Разпределението на населението на общината по възраст е следното:

Показатели възраст	Населени места							
	Общо	Б-не	В-ц	З-т	Ив.ш.	О-во	П-з	С-во
0-17 год.	3 046	735	310	907	114	618	186	176

Подтрудопособна								
18-55/60 трудопособна	7 129	1771	699	2059	287	1312	574	427
Над55/60 надтрудопособна	2 918	697	290	849	111	531	248	192

Полова структура

Показатели Пол	Населени места							
	Общо	Б-не	В-ц	З-т	Ив.ш.	О-во	П-з	С-во
Население	13 093	3 203	1 299	3 815	512	2 461	1008	795
Мъже	6 569	1 626	643	1 921	254	1 203	513	409
Жени	6 524	1 577	656	1 894	258	1 258	495	386

Етническа структура

Българи	Турци	Роми	Други
2960	9786	795	96

Общо: 13 637 според преброяването от 1992 г.

Миграционни процеси

Миграционните движения са сложни обективно протичащи процеси, които оказват влияние върху количествените изменения на броя на населението, върху формирането на трудовите ресурси, тяхното разпределение и преразпределение на територията на общината.

Главните причини за миграцията са: недостиг или липса на достатъчно и професионално разнообразни работни места, условията на живот, характерът на мрежата от учебни заведения и др.

Външната и вътрешната миграция на населението се отразява върху миграционното салдо на отделните териториални единици, което се определя като разлика между заселените и изселените от началото до края на 1999 година и се изразява чрез т.нар. коефициент на механичен прираст.

Показатели	Населени места							
	Общо	Б-не	В-ц	З-т	ИШ	О-во	П-з	С-во
Изсел.на 1000	66.18	53.33	42.8	67.95	71.7	91.9	46.44	88.99
Засел.на 1000	26.7	20.89	29.1	27.34	21.31	33.1	31.62	21.01
Механичен прираст	-39.5	-32.4	-13.8	-40.7	-50.4	-58.8	-14.8	-68.0

Образователно равнище и професионална квалификация

Показатели	Образование							
	Висше	Полу-висше	Средно	Основно	Начално	Незав.начал	Неграмотни	Деца
Общо 13 637	162	208	2229	4724	3258	1150	619	1287
Икономически активни 6627	145	174	1953	3291	879	117	68	-
От тях Работещи 4642 безработни 985	133 12	165 9	1426 527	2225 1066	586 293	67 50	40 28	- -
Икономически неактивни 7010	17	34	276	1433	2379	1033	551	1287

Структура и динамика на доходите по отрасли

Доходите на населението са едни от най-ниските за областта, което определя ниската покупателна възможност на населението. Увеличава се делът на социалните доходи, което говори за нарастваща зависимост от системата за социална защита. Висок е и делът на доходите от домашното стопанство, което отразява една тревожна тенденция на натурализация. По данни от анкетно проучване сред населението на общината в края на 2001 год. основният източник на доходи е заплатата, следвана от пенсиите и обезщетенията. 11% от анкетираните домакинства са с доходи до 100 лв. на месец, 27% - до 200 лв., 30% - до 300 лв., 16% до 400 лв., 7% - до 500 лв. и 9% над 500 лв. Състоянието през последните две години не е променено. Голяма част от домакинствата преживяват с мизерни или изключително ниски доходи, които в никакъв случай не гарантират нормално посрещане на потребностите. Структурата на разходите за 2002 г.е следва: 41 % се разходват за храна, 25% - за консумативи /ток, вода телефон/, 8% - за лекарства и лечение, 9% - за издръжка на учаци, 9% - за данъци и заеми, 3% - за облекло и обувки, само 0.2% за културни мероприятия и 4.8% - други разходи. Тази структура отразява качеството на живот на жителите на общината, което се характеризира със стремеж за посрещане най- вече на основните неотложни нужди на домакинствата и много малко или почти никакви средства за развитие на човешкия фактор, развлечение, възстановяване.

Средната работна заплата най-добре отразява нивото на производителността на труда по отрасли. Средната работна заплата в промишлеността е втора по размер в общината и изостава незначително от заплащането в областта на селското стопанство. Относително висока е и средната работна заплата в строителните фирми, а във всички отрасли на услугите трудовото възнаграждение е два до три пъти по-малко от това във водещите отрасли на общината.

През 2002 г. средната работна заплата в някои отрасли на услугите, като транспорт, търговия и съобщения значително намалява нивото си, главно поради намаляване заплащането на труда.

ОТРАСЛИ	1999	2000	2001	2002
О Б Щ О	2011	2178	2394	2548
Селско, ловно, горско и рибно стопанство	2121	2231	2424	2635
Добивна промишленост	***	***	***	***
Преработваща промишленост	2177	2268	2444	2473

Произв и разпределение на ел.и топлинна енергия, газообразни горива и вода	***	***	***	***
Строителство	1707	2177	2067	1885
Търговия, ремонт и техн.обслужване на автомобили и мотоциклети, на лични вещи и стоки за домакинството	1385	1460	1684	1529
Хотели и ресторанти	918	1111	1356	1316
Транспорт,складиране и съобщения	2280	2236	2635	2862
Финансово посредничество	2918	3573	4183	4840
Операции с недв.имоти, наемод.дейност и бизнес услуги	1131	1003	1968	1639
Държ. управление и отбрана; задълж. обществ.осигуряване	2628	3290	3417	3789
Образование	1790	2268	2338	2654
Здравеопазване и социални дейности	1669	1912	2293	2512
Други дейности, обслужващи обществото и личността	1474	1872	1888	2109

2.Заетост

Брой и динамика на безработните

Средо годишно равнище на безработицата в плановете райони/ %/

Райони за планиране	Общо за страната	Северо-западен	Северен централен	Северо-източен	Югоизточен	Южен централен	Югозападен
1999 г.	13.79	21.82	14.97	17.51	14.33	14.21	7.76
2000 г.	18.14	27.61	19.77	23.36	19.23	18.49	10.33
2001 г.	18.08	30.59	20.59	23.39	19.20	18.54	9.49
2002 г.	17.71	29.17	19.73	22.79	18.35	18.35	9.81
2003 г.	14.25	23.38	16.07	18.61	14.64	14.91	7.56

Структура на безработните по възраст, пол, отрасли, образователно равнище, квалификация

Година	Икономически активно население	равнище на безработица %	регистрирани безработни			
			Общо	в това число		
				Жени	младежи до 29г.	с основно и по-ниско образование
2000		30.8	2013	1205	546	1807
2001		39	2569	1259	578	1976
2002		30,5	1847	989	452	1350
2003	6536	23,48	1417	797	270	1058
2004	6036	17,54	1059	583	168	829

Наблюдаваните групи безработни според режима на регистрация са както следва:

- безработни с право на обезщетение – 638 или 26.8% от общия брой;

- безработни без право на обезщетение 1 743 или 73.2% от общия брой.

За сравнение към 01.01.2000 г. регистрираните общо за община Завет безработни са 2013, а равнището на безработицата е 30.8 %. Делът на безработните с право на обезщетение е бил 25.53 % от общия брой, а безработните без право на обезщетение са представлявали 74.7 % от общия брой.

Значителното увеличаване броя на безработните за два месеца с 18.28 % е резултат от продължаващата структурна реформа в страната и приключване на сезонните дейности в горското и селското стопанство.

През м.февруари във филиал Завет са регистрирани общо 459 безработни. Разгледани в професионален разрез, се вижда, че най-голям е делът на неквалифицираните безработни:

- с работническа специалност 98 лица /21.35 %/;
- специалисти – 23 лица /5.01 %/;
- без специалност и професия – 338 лица /73.64 %.

Входящият поток от безработни лица през м.февруари обхваща 385 души, като безработните с право на обезщетение в него са 62.

Изходящият поток през същия месец обхваща 90 души. Структурата на изходящия поток е следната:

- постъпили на работа – 14 души;
- отпаднали от регистрацията поради изтекъл срок за получаване на обезщетения и отказ да приемат предложената работа – 2 души;
- отпаднали поради други причини – 74, от които 58 не са потвърдили регистрацията си в бюро по труда като активно търсещи работа.

Структура на безработните по пол и възраст

От регистрираните във филиал Завет към 01.03.2000 г. общо 2381 лица, 1208 са жени – с относителен дял 50.73 %. В по-голямата си част това са лица без право на парични обезщетения – 973 и без специалност и професия – 1009 от общо 1208 регистрираните безработни жени. От тези 1009 безработни жени, 63 са със средно общо образование и 946 – с основно и по-ниско образование.

В почти всички наблюдавани възрастови групи към 01.03.2000 г. се отчита ръст в броя на регистрираните безработни в сравнение с началото на годината.

Възрастовата структура на регистрираните безработни е следната:

До 19 години вкл.	-	82
От 20 до 24 години вкл.	-	264
От 25 до 29 години вкл.	-	352
От 30 до 34 години вкл.	-	330
От 35 до 39 години вкл.	-	295
От 40 до 44 години вкл.	-	308
От 45 до 49 години вкл.	-	324
От 50 до 54 години вкл.	-	334
Над 55 години	-	92

Трайно безработни с престой над 1 година

Райони за планиране	Общо за страната	Северо-западен	Северен-централен	Северо-източен	Югоизточен	Южен-централен	Югозападен
1999 г.	31.67	37.31	30.87	33.31	31.62	30.97	27.06
2000 г.	37.09	47.06	37.39	38.42	37.83	36.49	27.95
2001 г.	49.30	61.37	49.95	50.65	50.51	49.04	36.78
2002 г.	50.68	62.38	53.11	51.98	49.04	50.86	38.67
2003 г.	53.30	61.61	56.18	55.75	52.21	53.63	40.20

Година	общо	% от общо безработните	Жени	младежи	с основно и по-ниско
2000	2795		1425	673	2255
2001	3104		1575	686	2495
2002	2942		1578	650	2332
2003	2723		1558	645	2211

Структурните промени в местната икономика доведоха до закриване или реструктуриране на предприятията в общината. Сравнително висок е процента на безработните, които никога не са били официално назначени на работа (около 20%), докато делът на тези, които доброволно са напуснали предишната си работа е доста нисък (6%). Зависимостта на местната икономика от земеделието води до създаване на големи групи от сезонно наети на работа хора, които през зимата и ранната пролет формират голяма група безработни. Тази група даже не отговаря на условието за необходима продължителност на трудова заетост, която позволява регистриране в Бюрото по труда. Това води до формиране на сравнително голяма група хора, зависещи от социални помощи или от доходи от неофициалната сива икономика и изостря проблемите в общината. Този продължителен престой на трудовата борса демотивира безработните при търсенето и намирането на работа.

Друга негативна характеристика е, че поради ниския икономическия растеж, липсата на свежи инвестиции и технологично и продуктово обновление, безработните със специалност трудно се реализират и в повечето случаи ще се налага да се занимават с дейности под тяхната квалификация.

Бюрото по труда в общината прилага различни мерки за справяне с безработицата /съгласно Закона за закрила при безработица и насърчаване на заетостта/, сред които са различни облекчения за работодатели при наемане на работа на безработни до 28 годишна възраст с висше образование и до 24-годишна възраст със средно и по-ниско образование, на сираци, на безработни с трайно намалена трудоспособност, на безработни на непълно работно време, на продължително безработни лица. Съществуват и мерки, насочени към самите

безработни. Лицата с право на парично обезщетение, желаещи да започнат самостоятелна стопанска дейност, могат да получат наведнъж полагащите им се обезщетения след одобряване на проект, съществува възможност за подпомагане и на безработните при започване на работа в друго населено място.

В Закона за закрила при безработица и насърчаване на заетостта са намерили място и редица програми, които се прилагат в общината:

През 1999-2003 г., в региона са прилагани програми за временна заетост. През 1999 г. в тях са работили средномесечно 247 души или 5,7% от средногодишния брой на регистрираните безработни в общината. През 2000 г. техният средномесечен брой намалява около два пъти - до 131 души, а през 2001 г. продължава да намалява до 81 души или 1,6% от средногодишния брой регистрирани безработни. В общината няма Дружество по заетост, няма стартирани общински програми за наемане на работа на безработни лица. За да се облекчи проблемът с безработицата в общината се прилагат активно всички програми на МТСП за насърчаване на заетостта.

Образователна и професионална структура на безработните лица

От регистрираните към 01.03.2000 г. 2381 безработни лица, 25 са с висше образование, 487 – със средно специално и професионално образование, 86 – със средно общо и 1783 – с основно и по-ниско образование. Като цяло последната група е по-голяма сред лицата без право на обезщетение – 76.05 %.

Общият брой на регистрираните безработни към 01.03.2000 г., разгледан по професии е следният:

- с работнически професии	-	453 / 18.27% /
- специалисти	-	114 / 4.79% /
- без специалност и професия	-	1 832 / 76.94% /

Най-висок си остава дялът на регистрираните безработни без специалност и професия, като в групата на лицата, не получаващи обезщетения, той е още по-висок – 80.38 % от всичките 1743 лица без право на обезщетения.

В групата на специалистите най-голям е дялът на селскостопанските специалисти – с относителен дял 42.11%. Следват ги инженерно-техническите специалисти – с относителен дял 34.21%, икономисти – с отн. дял 12.28 %, здравеопазване – 4.39 %, хуманитарни и педагогически специалности - 3.51%.

Структура по отрасли

Преобладаващ в общия брой на регистрираните безработни лица към 01.03.2000 г. е дялът на лицата, освободени от преработващата индустрия – 42.54 % отн. дял.

Поради сезонния характер на дейността в селското и горското стопанство е нараснал дялът на регистрираните безработни лица, освободени от този сектор –

относителният им дял е 32.92%. Във връзка със структурната реформа след тях се нареждат отн. дялове на регистрираните безработни лица, освободени от сектор държавно управление – 7.43% и образование – 5.59%. Относителният дял на освободените от търговията и регистрирани в БТ към 01.03.2000 г. е 6.26%.

Останалите проценти се разпределят по отрасли както следва:

строителство	2.12 %	отн. дял
хотели, общ.хранене	0.73 %	отн. дял
транспорт и съобщения	0.67%	отн. дял
операции с недвиж.имущ.	0.22 %	отн. дял
финанси,кредит,застрах.	0.11 %	отн. дял
здравеопазване,ветер.мед.	0.11 %	отн. дял
други услуги и дейности	1.30 %	отн. дял

Структура по населени места

Броят на общо регистрираните 2381 безработни лица от община Завет към 01.03.2000 г. се разпределя по населени места както следва:

Завет	470
Брестовене	663
Острово	399
Сушево	206
Прелез	216
Веселец	305
Ив.Шишманово	122

Професионална квалификация

Бюрата по труда организират и финансират със средства от фонд “ПКБ” обучение за:

начална професионална квалификация;

допълнителна професионална квалификация;

преквалификация;

мотивиране и адаптиране към пазарните условия на труд.

Обучението се извършва за регистрирани безработни лица, а също и за заети лица. То може да бъде извършено по заявка на работодател при предварително осигурено работно място или по списък за квалификация без предварително осигурено работно място.

През 1999 г. в БТ – Кубрат са включени в курсове за квалификация 67 лица, от които 3 безработни лица от община Завет – 1 за огняр и 2 – компютърно обучение.

В курс за преквалификация за същия период са били включени 2 заети лица – преквалификация за мотокаристи към “Завет” АД – град Завет.

3.Здравеопазване

Здравното обслужване на населението на община Завет се осъществява от следните здравни специалисти:

Доболничната медицинска помощ в общината се осъществява основно от 8 общопрактикуващи лекари и 7 общопрактикуващи стоматолози. Доболничната помощ на територията на общината е над средните норми за страната. Средно по около 2500 пациента на общопрактикуващ лекар осигурява средно ниво на обслужване на пациентите. Същото е състоянието и при стоматолозите – около 2800 пациента на практика.

Лекарски практики

<i>Населените места</i>	<i>Население</i>	<i>Брой лекарски практики</i>	<i>Брой зъбол. Практики</i>
Завет		2	3
Брестовене		1	1
Веселец		1	
Острово		1	1
Прелез , Сушево		1	
<i>Общо</i>		6	5

Училищното здравеопазване се осъществява от 10 души – медицински сестри и фелдшери, които имат необходимото медицинско образование. Щатният персонал се осигурява на база утвърдени от МОН стандарти. Числеността на персонала в здравните кабинети се определя от броя на обслужваните деца и ученици. За една щатна бройка в детските градини са необходими 60 деца, а за училищата – 800 ученика.

В учебните заведения на територията на Община Завет функционират 11 здравни кабинети, които разполагат с необходимото оборудване. Ежегодно те се снабдяват с медикаменти от първа необходимост. Здравни кабинети има във всички училища в общината.

Като по-сериозни проблеми, свързани със здравеопазването на територията на общината, могат да се посочат:

- недостатъчното финансово обезпечаване на функция «Здравеопазване»;
- нуждата от ремонт на сградния фонд;
- осъвременяване на медицинското оборудване;

- По-голямата част от това население все пак е направило избор на личен лекар.

Необходимо е целенасочено въздействие сред обществеността за подобряване профилактиката и здравната просвета на населението като естествен последващ период във вече стабилизираната практика на доболничната помощ.

Болничната помощ ще продължи да се развива в посока на неизбежно налагащите се изисквания за високо качество и съвременно оборудване на болничните услуги и клинични пътеки.

4.Образование

Повишаването на качеството на образованието на територията на общината е необходимо условие за подготовка на човешкия ресурс за работа и реализация в условията на европейския пазар на труда.

Образователната инфраструктура на Община Завет носи всички характеристики на преходния период в реформата на средното образование в България. Запазени са основните училища в населените места, въпреки че в някои от тях демографската ситуация е с негативни показатели през последните години. Статистиката не дава информация за качеството на обучението, но то също не се отличава от средното ниво за страната, чиито основни характеристики са: слабо техническо оборудване, липса на компютри в училищата, текучество или липса на учители по английски, немски, френски; ниско ниво на информационно осигуряване което разчита само на училищните библиотеки; еднотипни програми за извънкласни занимания на учениците.

ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНИ УЧИЛИЩА В ОБЩИНА ЗАВЕТ						
						Брой/
ПОКАЗАТЕЛИ	1998/1999	1999/2000	00/2001	01/2002	02/2003	2003/2004
Брой училища	19	18	17	17	18	17
Учители	246	240	211	217	222	225
Учащи се	3101	3027	3019	3015	3131	3081
Завършили основно образование	314	294	230	212	239	248
Завършили средно образование	54	63	53	57	84	68

Училищната мрежа в общината е реструктурирана в съответствие с демографските и социално-икономическите промени през последните години. Според степените на училищното образование в общината съществуват 1 начално

училище, 5 основни училища, една гимназия и едно специализирано заведение . Сградният фонд се състои от 15 сгради, от които 7 ЦДГ,. Всички са актувани като общинска собственост. Общият брой на учениците, обучаващи се в училищата е 1249, от които 4 деца на самостоятелна форма на обучение. Те се обучават от 366,5 педагози. Освен тях има 14,5 условни щатни бройки (лекторски).

Демографските промени изразени в намаляване броя на децата подлежащи на обучение, са причина да се формират маломерни паралелки и слети класове в началния и среден курс на училищата в селата.

Детските градини са разположени в населените места със стабилен възрастов профил на населението. Те ще продължават да играят подкрепяща социална роля за осигуряване на възможност за реализация на наличния педагогически персонал и за работещите в общината. Запазената инфраструктура от заведения за предучилищно възпитание и обучение е доказателство за потенциала на общината, липсата на сериозен демографски проблем и възможност да се планира дългосрочно в перспектива повече от 10 години за развитието на населените места и икономическия им растеж.

Децата от 1 до 6 годишна възраст са обхванати в 7 ЦДГ. В гр. Завет има едно ОДЗ с яслени групи

ДЕТСКИ ГРАДИНИ В ОБЩИНА ЗАВЕТ						
						/Брой/
ПОКАЗАТЕЛИ	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Брой детски градини	24	24	24	24	24	24
Места	1617	1617	1571	1470	1436	1381
Педагогически персонал	97	88	85	82	84	86
Деца	1054	1010	915	909	905	878

В основните училища, в които има изградени кабинети по основните учебни дисциплини липсва съвременна техника. На територията на Общината 2 училища разполагат с компютърна база, където на 40 ученика се пада по един компютър. По статистически данни за страната, през учебната 2003/2004г с един компютър разполагат 40 ученика, за сравнение в Европейския съюз с един компютър разполагат 16 ученика.

Най-голямото училище на територията на общината е СОУ”Свети свети Кирил и Методий”в което за учебната 2004/5 се обучават 400 ученика.

В професионална гимназия по земеделие "К.А.Тимирязев" се подготвят квалифицирани специалисти, необходими за общинската икономика по специалностите: ветеринарен техник, икономика на земеделското стопанство и механизатор. Преориентирането на развитието на общината ще постави нови изискванията към професионалното образование и обучение и най-вече към системата за непрекъснато повишаване на професионалната квалификация за подкрепа на малкия и среден бизнес и в посока икономически растеж. В Професионалната гимназия се изучава английски език. Броят на учениците в професионалната гимназия през учебната 2004/2005г е 195 души.

Възпитателно училище Интернат- деца със асоциални прояви. Училището е на подчинение на Министерството на образованието и науката,

По новия учебен план за всички ученици от втори клас е задължително изучаването на един чужд език, а от пети клас – на два чужди езика. Съответният за всяко учебно заведение чужд език се определя според желанието на родителите и децата. Важен фактор е наличието на чуждоезикови преподаватели.

За да отговори на съвременните тенденции в развитието на науката и практиката и да осигури необходимото образователно ниво и квалифицирана работна сила, основната цел на общинската образователна политика е: подобряване условията за провеждане на качествен образователен процес, ефективна възпитателна работа сред подрастващите и достигане на европейското равнище в ефективността на организацията и управлението на учебните заведения. За целта е необходимо усилията да се насочат към следните приоритети:

- Насърчаване новите методи и форми за обучение и възпитание чрез повишаване на качеството на учебно-възпитателната работа; провокиране на интереси към изследователската и експериментална дейност у учениците; прилагане на добри практики на организация и управление на учебните заведения чрез делегирани бюджети.
- Необходимо е да се създадат по- благоприятни предпоставки за осигуряване на задължително училищно обучение на учениците до 16 годишна възраст чрез: разработване на проекти за съвместни дейности с родители на децата, непосещаващи училище; привличане на спонсори за предоставяне на облекло, учебни пособия и храна за деца от социално-слаби семейства; разкриване на ПТУ паралелки.

- Обогаляване и модернизиране на Материално-техническата база чрез: въвеждане на енергоспестяващи технологии за сградите на учебните заведения; грижа за свободното време на младите хора в общината; обществен диалог с всички етноси и малцинствени групи в общината; работа с талантиливи и даровити деца; борба с престъпността, наркоманията и сектите.

6.Културно наследство

Читалища

Анализ на състоянието - особено засегнати от промените в страната през последните години се оказаха така наречените "публични" библиотеки, към които като вид принадлежат читалищните библиотеки. Читалищните библиотеки са първите създадени у нас да служат на народа. В по-съвременен план те се характеризират винаги като библиотеки общообразователни, обслужващи населението по местоживееене. Ако обаче в други страни това са самостоятелни библиотеки в отделни административни единици, то у нас те са съставна част на уникалния български културен институт- народното читалище.

Много са причините, поради които читалищните библиотеки днес не могат да изпълняват адекватни функции на световния си аналог:

- криза в комплектуването /по финансови причини/, като в същото време тези библиотеки притежават огромни неизползваеми фондове- многоекземплярни, непрофилни и др., което значително намалява информационните възможности на библиотеката. Специалистите неведнъж са предлагали те да бъдат старателно прочистени и да се изостави остарялото мислене, че функционирането на библиотеката зависи от големината на фонда.;
- читалищните библиотеки са лишени практически от справочен апарат и действащо междубиблиотечно книгозаемане;
- в библиотеките, с малки изключения, отсъства съвременната модерна техника, която е важна предпоставка за въвеждан на нови технологии;
- голяма част от библиотеките получават малки субсидии от общинските бюджети, още повече че влизат в конфликтна ситуация с финансирането на читалищата като цяло;
- в библиотеките все още се развива едно формално професионално съзнание, поради липса на непрекъсната професионална квалификация на персонала.

В община Завет има 7 читалища, които задоволяват потребностите на гражданите, свързани с развитие и обогатяване на културния живот, запазване на обичаите и традициите на българския народ. Активно работят:

Читалищата се управляват от Настоятелства и набират средства от: членски внос, културно-просветна дейност, субсидии от държавния и общинския бюджети, наем от движимо и недвижимо имущество, дарения и завещания, други приходи (чл.21 от ЗНЧ). Държавната субсидия се разпределя от общинска комисия (съгласно чл.23 ал.1 от ЗНЧ) и се използва предимно за ФРЗ за читалищните секретари и щатни служители. По силата на § 3 (1) от последните и заключителни разпоредби на ЗНЧ на всички читалища е предоставен безвъзмездно за ползване и стопанисване сградния фонд

По силата на §4 от ПЗР на ЗНЧ на всички читалища е предоставена земеделска земя в размер на 50 дка. Всички читалища са с регистрация в Министерство на културата и със съдебна регистрация. Сградите на почти всички читалища се нуждаят от спешни ремонти. Читалищна общодостъпна библиотека в Завет се издържа от читалище "Саморазвитие" Завет. Помещава се в административна сграда държавна собственост, предоставена за безвъзмездно ползване. Обслужва се от 2,5 щатни бройки библиотекари. Разполага с 44200 библиотечни единици, 1600 читатели, 360 новопостъпила литература, от която през 2003 г. дарени над 500 тома на английски език - техническа, справочна и художествена, 34 периодични издания, 3 специализирани отдела - детски, възрастни, читалня; книгохранилище, копирна техника, предстои оборудване с компютър.

Основни предпоставки и тенденции в развитието на читалищата - проблемите свързани с развитието на читалищните библиотеки като вид "публични библиотеки" са пряко зависими от съвременните тенденции, определени от една страна от последният Манифест на ЮНЕСКО за публичните библиотеки от 1995 г., който е актуализиран във връзка с настъпилите съществени промени в съвременното глобално общество и от друга страна от европейските директиви и стандарти.

Просвета, образование, култура за обществото са били основните задачи на публичните библиотеки. Днес усилията са насочени към високо професионално и системно задоволяване на информационните потребности на населението и

превръщането на библиотеките в локални информационни и телекомуникационни центрове, които имат за цел:

- ✓ да осигуряват равен достъп до информацията; да поемат граждански и политически ангажименти и пълноценно да участват в живота на обществото; да спомагат за развитието на отделната личност в гражданското общество и развитието на граждански мироглед;
- ✓ да са част от националната информационна политика; да спомагат за общото и професионалното образование, както и активно да подпомагат непрекъснатото професионално образование;
- ✓ да се превърнат в информационни посредници;
- ✓ да опазват културното наследство и др.

Необходими промени в развитието на читалищните библиотеки

1. Задачи на читалищните библиотеки

Необходимо е преосмислянето на задачите на читалищните библиотеки и пристъпване към реалното им изпълнение, съобразявайки се с новите световни тенденции. Това означава:

- осигуряване на общодостъпност в истинския смисъл на думата, което е свързано със създаване на възможност за обслужване на всички категории население- малцинства, безработни, инвалиди и др.; достъпност до мястото на ползване или преосмисляне на разположението на библиотеките в населените места; увеличаване на работното време на библиотеката;
- осигуряване на безплатни услуги на гражданите;
- осигуряване на пълнота и разнообразие на библиотечните фондове с цел представяне на различни идеологии, идеи и мислене и увеличаване на информационните възможности на библиотеката;
- подобряване на работата на читалищната библиотека с обществеността и осъществяване на библиотечен маркетинг, което означава спечелване на общественото доверие чрез адекватно представяне на работата, постиженията и целите на библиотеката. Гражданинът трябва да почувства, че това е неговата библиотека.

2. Нормативно осигуряване на дейността на читалищната библиотека

Необходимо е:

- да се използват възможностите на подзаконовите документи към Закона за народните читалища, за да се решат някои основни структурни и управленски

- проблеми на читалищната библиотека в рамките на читалището;
- да се регламентира библиотечната дейност на читалищната библиотека от специалните нормативни документи, отнасящи се до библиотеките, за да бъде тя на високо професионално равнище.

3. Финансиране на читалищната библиотека

Необходимо е осигуряване на:

- задължително държавно финансиране;
- търсене на възможности за алтернативно финансиране на библиотеките;
- осигуряване в рамките на бюджета на читалището на един задължителен минимум от средства за приоритетни дейности на читалищната библиотека като закупуване на книги и периодика, компютри и други технически средства за въвеждане на новите технологии.

Персонал

Необходимо е да се назначава само подготвен персонал за решаване на основите задачи на библиотеката и да се следи за непрекъснатата квалификация на персонала.

Материални условия

Необходимо е подобряване на архитектурните решения и интериора на библиотеките.

Споделяне на библиотечни ресурси

Информатизацията предполага документите и информацията за тях и във тях да бъде достъпна във всяко място, по всяко време, за всеки. В този смисъл координацията, кооперацията или в някои случаи интеграцията на всички библиотечни ресурси и използването на всички налични технически възможности е задача номер едно на читалищните библиотеки. Те трябва да се координират в перспектива с другите библиотеки в региона – особено с регионалните и универсалните библиотеки, с училищните и др. Необходима е и координираност с институции като училището, музея, архива и т.н. в даденото населено място или регион.

5. Спортна инфраструктура

Спортната инфраструктура в Община Завет е представена от спортни обекти и обекти за социален туризъм – общинска собственост. Общината разполага със следните обекти:

Градски стадион в Завет, селски стадиони 4 бр. и спортни зали в гр. Завет и с. Прелез.

Спортните съоръжения в обектите са крайно недостатъчни и морално остарели. Няма изградени спортни съоръжения за игра на открито в междублоковите пространства или парковите зони.

В общината има изградени следните спортни клубове: футболен клуб «Вихър Завет», клуб по борба в село Острово;

Те са регистрирани по ЗЮЛНСЦ и в Националния регистър на Министерството на младежта и спорта като членове на съответните спортни федерации. Училищният спорт се развива чрез участие на децата във всички мероприятия от културния и спортен календар на общината, както и участие в организирани мероприятия в национален мащаб. Голяма част от наличните училищни физкултурни салони не отговарят на изискванията за тяхното функциониране. Спортните съоръжения са недостатъчни и морално остарели. Спортните съоръжения на открито – в училищните дворове обикновено се поддържат от персонала на училищата, воден от идеята да осигури тяхната безопасност. Необходимо целенасочената политика на общината за привличане на младите хора в спортни дейности да продължи. Тя трябва да стане основа за по-широка обществена ангажираност срещу повишената заплаха и риск от дрога, трафик на жени и деца, престъпност и изолиране на цели групи от обществото.

УРБАНИЗАЦИЯ

1. Населени места

Град Завет е населено място от IV функционален тип, административен и стопански център на общината. Във функционално отношение градът има 3 обособени промишлени зони в крайните части – изходите към Кубрат, Сушево и в посока североизток. Производствените зони са добре организирани и подсигурени в транспортно отношение. Главният градски център е добре уреден, там са сградите на общината и читалището, пощата, административни сгради и банки. Община Завет кандидатства с проект към Социално-инвестиционния фонд на МТСП за благоустрояване на централната градска част извън пешеходната зона. Проектът ще допринесе за подобряване на градската среда и превръщането ѝ в привлекателно място за жители и туристи

В границите на Община Завет са включени 7 населени места, от които 6 села и един общински център - град Завет. Всички населени места са с компактна структура.

Преобладаващата част от населението на общината живее в селата. В общинския център Завет живее близо 40% от населението. (*приложение – Таблица на населените места*)

2. Проблеми на урбанизацията

Характерно за общината е наличието на ясно изразен център гр. Завет и периферия, включваща териториите на останалите населени места. Съсредоточаването на основните дейности в центъра – административни и индустриални, води до неравностойно развитие на територията, твърда тенденция на увеличаване на градското население, увеличаване дела на възрастните хора по селата и частичното им обезлюдяване. Основните проблеми на урбанизацията в общината са свързани с трайно изразената тенденция за миграция на хората от общината. Миграционните процеси са ясно изразени от селата към града и от общината към по-големите градове на страната и чужбина /особено за младите хора/. Тази тенденция се обуславя от наличието на жилища в града и по-доброто качество на услугите. В резултат е на лице западане на дейностите, свързани с услугите в селата. Това дава отражение и върху икономическата активност, като почти цялата е концентрирана в гр. Завет. Изключение правят селата Брестовене и Острово, в които има разкрити малки цехове и промишлени предприятия.

Тенденцията е тревожна и води до сериозни икономически и демографски диспропорции. Налагат се изводите, че следва да се насочат усилия към съживяване на икономическата активност в периферните територии чрез стимулиране изграждането на предприятия /или техни филиали/, развитие на специфични форми на селскостопански дейности в областта на трайните насаждения, билкопроизводство, развитието на туристическите услуги и др. Тези действия трябва да бъдат съпроводени и от социални и културни мероприятия, свързани с благоустрояване, подобряване на инфраструктурата и околната среда, обогатяване на културния живот възможности за оползотворяване на свободното време.

Със закриването на ТДС в Завет и преместването и в областния център голяма част от общинските специалисти, работещи там, също започнаха работа в

областния център. За да се подобри обслужването на земеделските стопани и ЕТ от селата и града на общината е необходимо да се разширят услугите за тях чрез нови местни инициативи и по-активно използване на интернет .

Проблемен за гр. Завет е въпросът свързан с поддържането и увеличаване живота на панелните сгради, строени около 1985 г. За извършване на дейности по саниране и топлоизолация на такива жилищни сгради общината, съвместно с живущите, може да кандидатства по програми към специални фондове. За целта е необходима широка разяснителна и информационна кампания.

Община Завет има разработени проекти за водоснабдяване и канализация, но липсата на достатъчно финансови средства е причина въпросът все още да е на дневен ред. Реализацията им чрез проекти до голяма степен ще допринесе за решаване на част от тези проблеми.

3. Бизнес инфраструктура и обслужване

Инфраструктурата на бизнеса и институциите на територията на общината са представени от:

- банково обслужване - Пощенска банка, ДСК, ЦКБ;
- застрахователно дело - ДЗИ, "Алианц", "Витоша", ЗПК "Орел" АД, "Евроинс", "Армеец", "Булстрад"
- правно-юридически- ползват се в Кубрат и Исперих;
- РПУ;
- БТК и Български пощи;
- информационни –1 местна кабелна ТВ;
- консултантски - счетоводни услуги.

Бизнес инфраструктурата създава условия за затваряне на цикъла от доставка на суровини, преработка, производство, пласмент, търговско, правно и финансово обслужване и т.н.

Институциите играят важна роля за поддържане на реда, законността, обслужване на населението и подпомагане на цялостното развитие на съответната територия.

В община Завет има регистрирани и 4 нестопански организации, които представят неправителствения сектор, работят с младите хора, жени, инвалиди, за защита интересите на трудещите се, работа с деца и др.

Необходимо е социалното партньорство и подкрепата на неправителствения сектор от страна на Община Завет да стане по-действена, организациите да намерят

място в тристранния съвет за социално партньорство. Да се създаде по-добра координация и по-добри информационно-консултантската подкрепа за НПО в общината.

4.Кадастър и планова обезпеченост

Всички населени места на територията на общината имат одобрени подробни устройствени планове. Промените в общественно-икономическите условия от този период досега са оказали съществено влияние върху тяхната актуалност. Това наложи от 1999г. Общината съвместно с Министерството на регионалното развитие да възложи изработването на напълно нови кадастрални планове на всички селища от общината. Липсата на достатъчно финансови средства е причина те да се изработят поетапно. За тяхното ефективно прилагане, съгласно ЗУТ и действащата нормативна уредба е необходимо да бъдат изработени и планове за регулация. Дейността се осъществява от оторизирана фирма изпълнител.

Изработен цифров модел и кадастрален план и нови устройствени планове имат: Завет, промишлената зона.Необходимо е да се изработи нов план на подземните комуникации или **подземен кадастър** и полагането им на цифров модел. Наличието на такъв кадастър би оказало положителен ефект върху поддържането и развитието на инфраструктурата, свързана не само с подземните комуникации, но и с голям брой други дейности, свързани с развитието на населените места. За създаването на този вид специализирана кадастрална карта е необходим специализиран софтуер и взаимодействие с всички ведомства, изграждащи и поддържащи подземни проводни и съоръжения.

АНАЛИЗ НА ТЕНДЕНЦИИТЕ И ПРОЦЕСИТЕ В ИКОНОМИКАТА

1.Промисленост

Като цяло общинската икономика се характеризира с ниска рентабилност. По-голямата част от предприятията работят с остаряло оборудване и технологии, което предопределя много високи производствени разходи, висока енерго- и трудоемкост. Това важи за почти всички отрасли и особено за машиностроенето и до голяма степен за шивашката и преработвателната промишленост. Недостатък в развитието на местната икономика е прекалената ѝ концентрация в общинския център, където са съсредоточени почти всички предприятия. Това води до сериозни диспропорции на икономическото развитие и има сериозно отражение върху

социалните аспекти на общината. Свързано е с обезлюдяване на селищата, застаряване на населението по селата, занимаващо се само със земеделие и животновъдство и то предимно в лични стопанства, влошаване състоянието на техническата и социалната инфраструктура. Икономическите връзки между селищата в Общината са много ограничени и се изразяват най-вече с предлагане на селскостопански продукти от селата към града. Икономиката на общината разчита основно на местни суровини (за хранително-вкусовата промишленост), докато в отрасъл шивашка промишленост се работи предимно на ишлеми и в много голяма степен той е зависим от доставките на материали от външни контрагенти.

Структуро-определящи са предимно предприятията от хранително-вкусовата промишленост, машиностроенето и фармацевтичната промишленост.

Предприятие	Форма на собственост	Дейност
“Агроерсервиз”ЕООД	Държавно в ликвидация	Селскостопански услуги с тежка верижна техника
“ Завет “ АД	Акционерно	Специализирано производство на лекарствени препарати и консумативи за ветеринарната медицина
“ АВИС “ ЕООД	Акционерно	Производство на яйца и птици за вътрешния и външния пазар
“ Раломекс” А Д	Акционерно	Специализирано производство на селскостопански инвентар
ЕТ”Станислава”	частно	Производство на течно натриево стъкло
“ РОКО-СО” ООД	Частно	Производство на паркет и дограма
“Орсан” ООД	Частно	Дървообработване
“Милър-продукт”ООД с.Острово	Частно	Производство на брашно
“Зърнопроизводство”ООД с.Брестовене	Частно	Производство на брашна и хляб
Мандра с.Брестовене	Частно	Млекопреработка – сирене
“Дърводелски цех” с.Брестовене	Частно	Дървообработване
Шивашки цехове Завет, Брестовене, Острово	Частни	

Преструктурирането на общинската икономика е почти изцяло завършено с всички произтичащи от това последици – увеличена безработица, свито потребление, нисък стандарт на живот на голяма част от населението, преориентиране на хората с работнически професии и специалности към земеделие и животновъдство.

Предприятията, предимно частни, с малък дял държавно участие, работят с непълен капацитет, следователно и с намален числен състав на персонала, и реализират ниски печалби или са на загуба.

Техниката и технологиите са физически и морално остарели, но не могат да се подновят – реинвестициите са затруднени от финансова гледна точка.

Сравнително нови са техниката и технологиите в **“ЗАБЕТ” АД**, но и там се разчита повече на екстензивно разрастване на производството и отстояване на вече спечелените пазари. Продукцията е с висока конкурентноспособност, а производството с ниска степен на риск. Към 2001 г. числеността на персонала е 47 човека – 2/3 спрямо 1998г. Недостатъчна кадрова обезпеченост – фармацевти и технолози. Работи с непълнен капацитет. През 2004 година са направени инвестиции възлизащи на 1млн.лева за изграждане на нов цех ”Готови лекарствени форми”. В квалификационен курс са обучени 90 курсисти по професия “Оператор във фармацевтична промишленост” . Предстои разкриване на 90 работни места.

В най-голямо затруднение е **“АВИС” ЕООД предприятие за производство на яйця и стокови носачки** – техника с отдавна изтекъл амортизационен срок, поддържана чрез периодични ремонти, морално остарели технологии, повишена себестойност на продукцията, която е неконкурентноспособна спрямо вносната, поради ниската рентабилност на производството, високата цена на фуражите /задлъжнялост към доставчици/. Численият състав е намален пет пъти в сравнение с 1990 г. и към настоящия момент е 80, при 101 към 31.12.1999 г.

“РАЛОМЕКС” АД работи с около 60 % от производствените си мощности поради липса на финансови средства от страна на купувачи на продукцията. През 1999 година предприятието е реализирало приход от продажби на селскостопански машини в размер на 909 000 лв., със счетоводна печалба 14 000 лв – коефициентът на рентабилност на приходите от продажби е 0.015. Техниката е универсална като има единични машини, които са уникални, но не се ползват поради незавършеното строителство. Производството е зависимо изцяло от суровини, доставяни от български металургични заводи и недиректен внос от ОНД.

Дружеството разполага с ДМА по отчетна стойност за 1 255 000 лв., 80 % от които са напълно счетоводно и морално амортизирани. Изделията, които произвежда дружеството са конкурентноспособни, конструирани за специфичните особености на родното земеделие и в много случаи конкурират вносните машини, но потенциалните им купувачи са с ограничени финансови възможности за подновяване на селскостопанския си инвентар.

“РАЛОМЕКС” АД има проектна готовност за усвояване на 200 000 лв за капитални вложения, главно за довършване на производствен корпус №2 и главния път, което

би довело до подобряване на битовите условия за заетите в производството. Предвидено е внедряване на технология за едновременно огъване и закаляване на отметателни повърхности и дискове, което ще доведе до увеличаване на числеността на персонала с 10 %.

Общинската фирма **ЕТ"СТАНИСЛАВА"** е най-голямото предприятие в България за производство на течно натриево стъкло. Капацитетът му е 1500 тона на месец. Работи с намален капацитет, поради неритмична /финансово затруднена/ доставка на основната суровина – твърдо натриево стъкло, свит пазар. Фирмата разполага с ДМА по отчетна стойност за 59 000 лв. Числеността на персонала е 10 работници и служители. Печалба за 2004 година – 10 000 лв.

Подобно е състоянието и на по-малките производствени единици на територията на общината, както и на звената от преработващата хранително-вкусова промишленост. Непълното използване на наличните ресурси – сграден фонд, машини, човешки ресурси, традиционни за района производства е предопределено от намалената покупателна способност на населението на страната като цяло и на региона в частност, от загубата на пазари, от остарелите технологии, които допълнително оскъпяват себестойността на продукцията. Протичащите процеси са аналогични на тези, които се наблюдават в страната. Липсват традиции и подготвени кадри в сферата на маркетинга и мениджмънта, както и ясна общинска програма за привличане на чужди инвестиции. Неяснотите в законодателството, сложната данъчна система, отказът от планова икономика през последните години, липсата на координация между съответните държавни, частни и обществени структури допълнително затрудняват съживяването на икономиката.

2. Икономическо развитие

Община Завет е една от слабо развитите общини в страната. Според данни за Общинския индекс за човешко развитие (ОИЧР) от 2003 г., изчисляван по методика на ПРООН, общината е на 181-во място сред общините в България. Въпреки постепенното подобряване на позицията на общината през последните три години, тя все още се запазва в групата на слабо развитите региони. В рамките на Разградска област, община Завет е сред слабо развитите общини, но областта поначало се състои от няколко много слабо развити общини извън общината на областния център.

Броят на активните нефинансови предприятия, функциониращи в извънбюджетната сфера на общината през 2002 г. Средно годишно в общината се

регистрират около 20 нови фирми, повече от половината от които са в сферата на търговията.

От активните нефинансови и небюджетни предприятия в общината, 97,2% са малки и средни по размер. Основната част от тях са микро-фирми със заетост до 10 човека на фирма. През 2001 г. микро-фирмите съставляват 87,4% от общия брой на активните фирми в общината, през 2003 те са вече 92.2 % от общият брой на активните фирми. С най-висок относителен дял са тези в отрасъл търговия.

Създаденият БВП на човек от населението през 2001 г. е 2166 лева и е почти два пъти по-нисък от средния за страната.

По редица конюнктурни условия, свързани с общото кризисно състояние на икономиката в страната и загуба на някои традиционни пазари в източно-европейските страни, производствената дейност на фирмите показва тенденция на намаление. Тенденция на намаление показват и разходите за придобиване на ДМА, въпреки че в по-голямата си част технологичното оборудване се нуждае от обновление.

Факторите, които в най-голяма степен затрудняват дейността на фирмите са: недостатъчно търсене на продукцията в страната и чужбина, неплатежоспособността на клиентите, финансови проблеми, несигурна икономическа среда. Производствените мощности работят с по-малко от 50% от капацитета си.

Повече от половината от активните фирми в общината 55,53 % през 2002 г. функционират в сферата на търговията. Други отрасли, в които работят относително по-голям брой предприятия са от преработващата промишленост (11,5%), питейни заведения, транспорт и съобщения (съответно с 9,9% и 6,3%). В селското стопанство функционират 6.3 % от фирмите, представлявани от големи агрофирми, кооперации и земеделски стопанства.

Като цяло в икономическата база на общината съществуват резерви от неизползвани производствени мощности, трудови ресурси-ниско квалифицирани, производствени и складови площи. Трайна тенденция за общинската икономика през последните години е нарастване относителния дял на частния сектор.

Основната част от брутна добавена стойност (БДС) на един зает в общината се създава от предприятията от преработващата промишленост (между 52% и 63% през различните години). Другият отрасъл с водещо значение за величината на БДС в общината е селското и горско стопанство (между 23% и 36%). Сред останалите

отрасли, единствено в търговията се създават между 6% и 9% от БДС в общината, докато всички останали имат незначителни приноси за величината и динамиката на този показател.

В общинската икономика с най-висок относителен дял е селско стопанство 54.8%. На второ място се нарежда отрасъл , при който приходите от продажби са с тенденция на увеличение и достигат 16,5 % от всички приходи от продажби. През всички базови години с най-висок относителен дял на печалба имат фирмите, занимаващи се с преработка на селскостопанска продукция, като през 2002 г. делът им нараства на 63,72 %. На второ място са фирмите, в сферата на селскостопанското производство с относителен дял 17,2 % през 1999г. до 16,53 % през 2002 г. Общата тенденция е на увеличение на стопанските единици, завършили с печалба. В отрасъл селско стопанство и преработващата промишленост фирмите, завършили със загуба, са намалели за сметка на тези с нулев резултат.

Производителността на труда в община Завет, измерена като брутна добавена стойност (БДС) на един зает се колебае между 4,5 хил.лв. и 5,9 хил.лв. без да се забелязва ясно изразена тенденция в динамиката на показателя. За разлика от повечето останали общини, най-висока производителност на труда се отбелязва в предприятията на селското стопанство, а не в тези от преработващата промишленост, които, макар и близко да тях, са с по-ниска ефективност на трудовия ресурс. Това още веднъж подчертава изразения аграрен характер на икономиката на общината.

Свободата, лоялната конкуренция и нуждите на по-слабите граждани трябва да се гарантират чрез разпределение на потенциала и разделение на властите, чрез действени закони и институционални правила. Задача на държавата е да създаде правната и устройствена рамка за такъв ред, който да възпира своеволието и злоупотребата с власт, да отстранява неоснователни привилегии и да допринася за социална уравновесеност и справедливост.

Основните насоки за преодоляване на това състояние трябва да се насочат към реструктуриране на местната икономика за увеличаване дела на частния сектор, подкрепа за малките и средни предприятия и обвързването им с големите такива, оползотворяване на местните суровинни източници в преработвателни предприятия на местна почва; технологично обновление и повишаване на

качеството, повишаване уменията и квалификацията на предприемачите и стопанските ръководители, подкрепа за желаещите да стартират собствен бизнес.

Налице са резерви в икономическата база на общината по отношение на производствени мощности и сграден фонд в частния сектор. Възможните пътища в тази насока са: създаването на смесени предприятия, превръщането им в зони за малък и среден бизнес, предоставянето на общински терени и сгради в града и селата на частни предприемачи.

Необходимо е насърчаване участието на частния бизнес в междуфирмено сътрудничество на местно, национално, европейско и международно ниво, както и сътрудничеството между малки предприятия и научно-изследователски и образователни институции в СИПР. Насоките за развитие включват подкрепа на междуфирмено групиране и създаване на мрежи; прилагане на успешни практики на сътрудничество и на адаптиране успешни бизнес модели, което да им позволи истинско разрастване в новата икономика.

Усилията по отношение на **трудовете ресурси** следва да се насочат към адаптирането им към новите пазарни условия с повишаване на квалификацията и уменията им – езиково, компютърно, ориентация към професии от местно значение и такива с най-голяма възможност за реализация.

Не са положени достатъчно усилия и мерки за привличане на инвеститори от други райони на страната или от чужбина. Необходимо е да се развият активни дейности в тази насока за промоциране възможностите и потенциала на общината чрез инвестиционни брошури, изграждане на база данни за подходящи терени и сгради, фирмени информационни материали, WEB страница, побратимяване с други градове и общини от Европейския съюз, и др.

Необходимо е да се подкрепи създаването на местни браншови сдружения, организации на дребния бизнес и съществуващите структури, осигуряващи пазарна и техническа информация, консултации и друга подкрепа.

Спешно трябва да се извърши анализ на състоянието на общинските фирми и се изготви ясна програма за реструктурирането им, предвид всички социални и икономически аспекти на тази промяна и отражението ѝ върху финансовите параметри на общината и социалната сфера.

3. Селско стопанство

Община Завет принадлежи към селските райони на страната (Национален доклад за развитието на човека 2003г: Селските райони – преодоляване на неравнопоставеното развитие). Селското стопанство е структуроопределящ отрасъл в местната икономика.

Наличните значителни поземлени ресурси, съставляващи 77% от общата територия на общината и благоприятните почвено-климатични условия превръщат земеделието в основен източник на доходи. Обработваемата земя в общината през 2004г. е 148709 дка. Приблизително 52% от площите в общината се засяват със зърнени култури - пшеница, ечемик, царевица, като добивите от пшеница и ечемик са над средните за страната. Значително място заемат и площите с технически култури- 26%, 15% са фуражните култури, слабо развито е овощарството и лозарството- 2%. Мерите и пасищата на територията на Общината са 8442 дка, а пустеещите земи- 552 дка. Трайна тенденция е увеличаване дяла на обработваемата земя спрямо общата земеделска територия. За 2003г. са обработвани 88.10% от общия земеделски фонд, а за 2004г този дял е нарастнал на 92%.

Необходима е широка информационна кампания за поетите задължения на страната за въвеждане на европейски стандарти за качество и прилагане на Общата селскостопанска политика, задълженията на земеделските производители, които произтичат от това, както и правата, които ще имат за финансово подпомагане до 2007г. и след присъединяването ни към Европейския съюз.

Значителен поминък в общината създава отглеждането на тютюн. Броят на регистрираните тютюнопроизводители през 2003г. е 510, а през 2004г. е 526. Квотата за производство на тютюн за 2003 г., сорт „Северна България“ е 339 тона, а за сорт „Бърлей“ - 155 тона . През 2004 г. във връзка с приватизацията на Булгартабак –холдинг квотата за производство на тютюн в областта е намалена с 50 % спрямо 2003г. Това налага бързо реструктуриране на производството и адаптиране на тютюнопроизводителите към новите пазарни условия чрез отглеждане на алтернативни култури и търсене на други източници на доход.

Дялът на животновъдството в произведената в общината земеделска продукция е по-малък, съществуват малки частни стопанства, в които се отглеждат предимно говеда, овце, свине и кози.

4.Търговия и услуги

Търговската дейност на територията на общината се осъществява чрез:

- магазинна мрежа за хранителни и промишлени стоки – регистрирани са 35 магазина;
- заведения за обществено хранене и развлечения – регистрирани са 30 заведения;
- открити пазари по населени места.

Услугите са насочени в следните сфери на дейност:

- фотографски услуги;
- дърводелски услуги;
- автомонтъорски услуги;
- ремонт на битова техника.

5.Горско стопанство

Горските територии съставляват 20% от територията или 92268 дка. За периода 2002-2004г е възстановен горски фонд на собственици в размер на 1 101,200 ха, а 7 000 дка на Община Завет.

6.Бюджетно осигуряване

Общинският бюджет е основния финансов инструмент и документ на политиката на общината за разрешаване на текущи потребности и създаване на база за реализиране на дългосрочни цели. Чрез бюджета и управлението на извънбюджетните фондове, се реализират инициативи, водещи до постигане на стратегическите цели и визията на общината.

През последните 2-3 години на национално ниво настъпиха сериозни промени в организацията на бюджетния процес, произтичащи от въвеждането на **финансовата децентрализация**, по силата на която се прехвърлят пълномощия и отговорност за обществените функции от централното представителство към регионални и местни власти. Въведен бе нов механизъм за сформирание на общинските бюджети и бе променен механизма на бюджетния процес.

Бюджетът на Община Завет се разработва всяка година съгласно утвърдената от Министъра на финансите единна бюджетна класификация, Закона за общинските бюджети, Закона за държавния бюджет и Постановлението за неговото изпълнение.

Общинският бюджет е съставен от приходна и разходна част. Приходната част е съвкупност от субсидии от Републиканския бюджет и общински приходи. Разходната част е групирана на функции, които включват точно определени дейности. След 2002 г. дейностите са разделени на:

- делегирани от държавата дейности, или държавни дейности;
- дейности общинска отговорност, или общински / местни дейности;
- дофинансирани държавни дейности с общински приходи;

Анализът на данните за бюджетните приходи показва, че финансовите ресурси на Община Завет за периода 2000 –2004 г. се увеличават.

Приходната част на бюджета е съставена от собствени приходи – местни и други данъци, местни такси, приходи от предоставяне на концесии, глоби, имуществени санкции и лихви, наеми и други собствени приходи и общи и целеви субсидии и субвенции от Републиканския бюджет. Най-голям дял имат местните и други данъци и такси.

Вид приход	Общо приходи ОП	Данъчни приходи		Неданъчни приходи	
		стойност	% от ОП	стойност	% от ОП
2002 година					
1.данък върху общия доход	338 867			338 867	
2.имуществени данъци	73 471			73 471	
3. Приходи от собственост					
3.други недан.приходи	3 180			3 180	
Всичко собствени приходи					
2003 година					
1.данък върху общия доход		356086	36		
2.имуществени данъци		90396	9		
3. Приходи от собственост				41070	4
3.други недан.приходи				504687	51
Всичко собствени приходи	992239	446482	45	545757	55
2004 година					
1.данък върху общия доход		340950	41		
2.имуществени данъци		116500	14		
3. Приходи от собственост				89300	11
3.други недан.приходи				278900	34
Всичко собствени приходи	825650	457450	55	368200	45

Обща тенденция за периода 1998-2003г. е намаляване дела на собствените приходи за сметка на субсидията от Републиканския бюджет. За 1998г. съотношението е било 45:55%, през 1999 г. 34:66%, през 2000г. 29:71%, през 2001г. 31:69%, през 2002г. 32:68%, а през 2003г. 27:73%. За целия период средното съотношение на собствените приходи и субсидиите от РБ са 33:67%.

Друга тенденция за периода 1998-2003г. е намаляване на дела на данъчните приходи за сметка на неданъчните приходи. За 1998 г. съотношението е 83:17%, през 1999г. 71:29%, през 2000г. 69:31%, през 2001г. 70:30%, през 2002г. 74:26%, а през 2003г. Намаляването на данъчните приходи се дължи главно на трайна неплатежоспособност и ниска степен на изпълнение на данъчните задължения от страна на търговските дружества.

Приходи	2000	2001	2002	2003	2004
1. Собствени приходи				992239	825650
- Данъчни приходи				446482	457450
- Неданъчни приходи				545757	368200
2. Субсидии от РБ				1832482	1574056

За периода 2000-2004г. получаваната субсидия от РБ се увеличава. За 2000 г. спрямо 1999г. е с 23% повече, за 2001г. спрямо 2000г. с близо 33%, за 2002г. спрямо 2001 г. с почти 25%, а за 2003г. спрямо 2002г. с 15%. Рязкото намаляване на данъчните приходи през 2003г. спрямо 2002г. се дължи на промяната в ЗДБРБ за 2003г. и промяната в структурата на общинските бюджети (данъка върху доходите на физическите лица постъпва в бюджета като преотстъпен от държавата).

Основните разходи на общината са съсредоточени в няколко сектора:

1. Общи държавни служби – включва разходите, които са необходими за дейността на общинската администрация и общинския съвет;
2. Отбрана – включва разходите на военния отдел, отбранително-мобилизационна подготовка, разходите за вътрешна сигурност;
3. Образование – финансират се детските градини, училищата, общезитие;
4. Здравеопазване – медицински кабинети в учебните заведения и детски ясли;
5. Социално осигуряване и грижи – домашен социален патронаж, Дирекция “Социално подпомагане” (до 2003г.), Програми за временна заетост;

6. Жилищно строителство, БКС – жилищно строителство и териториално развитие, чистота, озеленяване, осветление на улици и площади, разходи за пречиствателната станция, капиталови разходи;
7. Икономически дейности и услуги - поземлена комисия (до 2003г.) общински пазари и тържища, счетоводна дейност на общинската администрация.

Анализът на данните за бюджетните разходи показва, че най-голям относителен дял имат разходите за образование. За периода 1998-2002г. се наблюдава тенденция за рязко намаляване на относителния дял на разходите за здравеопазване: от 22% спрямо общите бюджетни разходи на 4%. през 2002г. За 2003г. спрямо 2002г. обаче те се увеличават със 17%. Това непостоянство в относителния дял на разходите за здравеопазване е свързано със здравната реформа и промените, които настъпиха по отношение на финансирането на болниците.

общо	по функции						по предназначение				
	образование		здравеопазване		Управление		текущи		инвестиционни		
	стойност	% от ОР	стойност	% от ОР	стойност	% от ОР	стойност	% от ОР	стойност	% от ОР	
Разходи											
ОР											
<i>2000 година</i>											
4 545 690	1 591 473	35	1 007 653	22	428 309	9	1 335 406	29	385 089	8	
<i>2001 година</i>											
5 200 770	1 891 456	36	1 067 823	21	473 716	9	1 186 456	23	660 270	13	
<i>2002 година</i>											
6 517 349	2 270 210	35	981 664	15	1 576 272	9	1 200 815	24	741 727	11	
<i>2003 година</i>											
6 643 118	2 203 467	33	772 155	12	725 090	11	1 640 439	25	819 848	13	
<i>2004 година</i>											
7 923 007	2 725 785	34	340 378	4	739 326	9	2 167 517	27	664 068	8	

Сериозна трудност за общината е и рестриктивният характер на бюджета, който не дава възможност за провеждане на инвестиционна и стимулираща бизнеса политика. Основната част от средствата се използват за покриване на социални и административни разходи, докато средствата за усъвършенстване на инфраструктурата, опазване на околната среда и подкрепа на предприемачеството или изобщо липсват или са крайно недостатъчни.

Усилията следва да се насочат към търсене на алтернативни източници на доход от различни национални и международни програми, както и активно привличане на частния сектор в осъществяването на местните инвестиционни инициативи. Необходимо е изработване на програми, планове и проекти за решаване на проблеми от местен характер – заетост, развитие на техническата и социалната инфраструктура, изпълнение на бюджета, алтернативни форми на финансиране на капиталови разходи;

Подобряване на финансовото състояние на общината може да се постигне и чрез повишаване ефективността на управление на общинската собственост, оптимизиране на платените услуги, по-тясно взаимодействие с данъчната администрация във връзка със събираемостта на данъчните приходи, подобряване на оперативното ръководство и обучение на финансовия екип на общината.

Повишаване степента на доверие към местните органи на властта чрез въвеждане на активни форми на контрол, публичност и прозрачност и изграждане на публично-частно партньорство между местната власт, местния бизнес, гражданското общество, неправителствените организации.

7. Сътрудничество с други общини

Община Завет граничи с Община Разград, Община Исперих, Община Кубрат, Община Тутракан. Възможностите за сътрудничество и реализация на съвместни, “междубщински” дейности и проекти се основават на редица обективни и субективни фактори. Част от тези дейности са със стратегическо значение за регионалното развитие на община Завет в близка и по далечна перспектива.

Анализът на досегашната съвместна дейност между община Завет и съседните общини налага следните изводи и препоръки:

- Като цяло реализацията на съвместни проекти и дейности е недостатъчна, ограничена и неефективна.
- Не съществуват и междубщински проекти в областта на промишлеността, селското стопанство, услугите, благоустройството и т.н. между община Завет и съседните общини;
- Състоянието на пътнотранспортните съоръжения, граничните земи между община Завет и съседните ѝ общини не е добро. В особено тежко състояние е четвъртокласната пътна мрежа в посочените райони. Липсват съвместни

междубщински проекти в тази насока. Това е сериозен проблем с първостепенно значение за регионалното развитие на “селските райони” на община Завет и съседните ѝ общини;

- Не са реализирани съвместни проекти на общината със съседните ѝ общини в областта на изграждане на селскостопански пазари, борси и аукциони.
- Водопроводна мрежа в границите между общите селски райони е амортизирана и силно остаряла. Липсват съвместни проекти между община Завет и граничните с нея общини в областта на водоснабдяването и канализацията.

SWOT ANALIZ

ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> Добра инфраструктурна осигуреност чрез пътища, които повишават комуникативността на общината с областния център и другите райони в страната. <p>Добре развита енергийна инфраструктура</p> <ul style="list-style-type: none"> Налична комуникационна връзка във всички селища 	<ul style="list-style-type: none"> Лошо състояние на пътната мрежа и недостатъчно транспортни връзки с населените места Амортизирани водопроводи и липса канализация Липса на техническа документация и проектна готовност за изпълнение на определени обекти
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<ul style="list-style-type: none"> Възможност за развитие на нови икономически дейности и свързаната с това инфраструктура Оста на урбанизация преминава през общината, и макар и ограничено може да стимулира нейното развитие Да се подобри пътната мрежа – второкласните пътища и междуселищната пътна мрежа с цел по-добър достъп до селищата на общинта Подмяна на остарялата водопроводна мрежа Изграждане на канализация в селищата на общината Подобряване на телекомуникациите чрез цифровизация Изграждане на интернет връзки до всички селища 	<ul style="list-style-type: none"> Минимален бюджет за капиталови разходи Непоследователна политика при определяне приоритетите за развитие Липса на инвентаризация състоянието на инфраструктурата и изготвен план за действие по години и финансови параметри

ЕКОЛОГИЧНАТА ОБСТАНОВКА

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> Чиста среда, въздух, почви, води Липсват значими източници на промишлено замърсяване Общинска програма за управление на околната среда Запазено биологично разнообразие и 	<ul style="list-style-type: none"> Много на брой нерегламентирани сметища за селскостопански и битови отпадъци Липса на инвестиции за подобряване на съоръженията за пречистване на водата и въздуха в МСП от общината. <p>Липса на гражданско обединение или НПО, което</p>

естествени находища на защитени видове	да работи в областта на екологията
<i>ВЪЗМОЖНОСТИ</i>	<i>ЗАПЛАХИ</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Разделно събиране на отпадъците • Прилагане на европейските стандарти за опазване на околната среда от земеделските производители • Създаване на екологично сдружение и участие в проекти с местно и регионално значение 	<ul style="list-style-type: none"> • Неучастие на жителите на общината в дейностите по опазване на околната среда • Неучастие на МСП в проекти и дейности в областта на екологията • Липса на култура и взаимен контрол на населението за изхвърляне на битовите отпадъци

СОЦИАЛНАТА СФЕРА

<i>СИЛНИ СТРАНИ</i>	<i>СЛАБИ СТРАНИ</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Наличие на училища и детски градини във селища • Наличие на специфични етнокултурни и интеграционни връзки и взаимоотношения на територията на общината • Реализирани проекти и програми на НПО за социална интеграция и защита на уязвими общности 	<p>Незадоволително е състоянието на социалната инфраструктура в цялата община. Почти всички училища, детски градини, спортни съоръжения и т. н. се нуждаят от сериозни ремонти /текущи или основни/, инсталиране или подмяна на отоплителни водопроводни и електрически системи, доизграждане на сервизни и други помощни помещения. Материално-техническата база на учебните, здравните, социалните, културните и спортните заведения е физически и морално остаряла, а в голяма част от тях и крайно недостатъчна.</p> <p>Високо ниво на безработица и нисък индекс на човешко развитие.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Висок процент на население с ниско образователно ниво • Липса на кадри по чуждоезиково обучение по селата • Нарастване броя на населените места с под 500 души население. • Миграция на младите хора към големи промишлени центрове и чужбина. • Недобре развита спортна инфраструктура извън учебните звена

ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<ul style="list-style-type: none"> • Подобряване на обучителната среда и осъществяване на преход към информационно общество. • Професионална подготовка ориентирана към изискванията на пазара • Прилагане на нови методи за обучение и образователни програми за възрастни с цел повишаване грамотността на населението в общината • Наличие на местен потенциал за развитие на ловен туризъм и създаването на маркетингова стратегия на общината подобряването и. • Програми за квалификация и преквалификация на трайно безработни • повишаване качеството на учебновъзпитателната работа в учебните заведения на базата на въведени нови форми и методи на работа и обучение както и с инициативи за осмисляне на свободното време на учащите и младежите • въвеждане на енергоспестяващи технологии за сградите на учебните заведения, компютри, офис техника и оборудване, мебели и друго обзавеждане, учебни пособия, литература, медицинска апаратура, реквизит за културни прояви, спортни пособия и уред • осигуряване транспорт за извозване на учениците до и от отдалечените учебни заведения, столово хранене, развитие на извънкласни форми на занимания 	<ul style="list-style-type: none"> • Постепенно пренасочване на младите и образовани хора към реализация в големите градове на страната и чужбина. • Продължаване на тенденцията за намаляване на населението • Намаляване на образователното ниво на населението <p>Броят на учениците, намалява с всяка година като резултат от общите негативни демографски тенденции, което налага съкращаване на паралелки и закриване на училища. Проблем се явяват и децата от ромски произход, част от които не желаят да посещават учебните занятия или натрупват много отсъствия.</p>

УРБАНИЗАЦИЯ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> Устойчива селищна мрежа в общината Компактни населени места и общински център с потенциал за развитие 	<ul style="list-style-type: none"> Липса на цифров модел и кадастър на селата Слаба адаптивност на местното население към новите социално-икономически условия голяма безработица в селата
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<ul style="list-style-type: none"> До 2010 г. пълна актуализация на елищните планове на всички селища Развитие на структури подкрепящи бизнеса и предоставящи услуги изнесени в по-големите села Съвместни проекти със съседни общини за подобряване селищната инфраструктура – улици, тротоари, зелени площи и др. 	<ul style="list-style-type: none"> Застаряване и обезлюдяване на селата Миграция от селата към областния център Миграция към големите градове и от емиграция

ИКОНОМИКАТА

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> Инфраструктурна осигуреност – пътища, комуникации Наличие на сграден фонд и свободни мощности на предприятия от частния сектор Свободен човешки ресурс Наличие на ДДС»Воден» в рамките на общината Наличие на качествена земеделска земя; Увеличаване на обработваемата площ; Високо качество на произведената селскостопанска продукция и Усъвършенстване в традиционни за региона производства 	<ul style="list-style-type: none"> Липса на всякакви промишлени предприятия Загуба на традиционни пазари и свит вътрешен пазар Недостатъчно промоциране възможностите за откриване, изграждане и развитие на бизнес дейности на територията на общината Наличие на многобройни малки стопанства, Липса на собствени инвестиционен капитал на малки и средни земеделски производители, което забавя адаптацията и прави труден прехода към европейските изисквания; Липса на модерна техника и прилагане на съвременни агротехнически мероприятия в дребните стопанства; Липса на активни сдружния на производители
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ

<ul style="list-style-type: none">• Възможност за развитие на нови икономически дейности свързани с преработвателната промишленост• Привличане на инвеститорски интерес за стартиране и изпълнение на бизнес начинания• Внедряване на нови технологии за разширяване и развитие на местното производство• Участие в инфраструктурни проекти за развитие на преработвателната индустрия• Създаване на нови икономически дейности и услуги свързани с развитието на туризма в общината• Въвеждане на добри производствени практики в МСП и прилагане на европейски опит• Повишаване броя на пазарно ориентирани земеделски стопанства, покрили фитосанитарните изисквания на ЕС• Създаване на нови трайни насаждения с качествен посадъчен материал и конкурентоспособен вид и сортов състав;• Създаване на конкурентоспособни животновъдни ферми• Изграждане на сдружения на производители и преработватели за по-силни пазарни позиции• Комасация на земеделските площи в региона	<ul style="list-style-type: none">• Минимален бюджет за капиталови разходи и поддръжка на съществуващата довеждаща инфраструктура• Непоследователна политика при определяне приоритетите за развитие• Морално и физически остарели техники и технологии
---	---

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ

1.ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕ

Чрез разработената стратегия се цели постигане на съгласуваност между целите на политиката за устройство на територията и тази за регионалното развитие като задължително условие за динамично, устойчиво и балансирано развитие на територията на община Завет. В тази връзка общинската стратегия следва да осигурява процеса на постигане на устойчивост на селищната мрежа и изграждане на качествена жилищна среда, която да гарантира благоприятно социално-икономическо и екологично развитие на общината. При това изходната позиция при определяне на действията на общинското ръководство и колектива, разработващ стратегията е необходимостта от извеждане на необходимите мерки за подпомагане, както се откроява от анализа изоставането в социално-икономическото развитие и жизнения стандарт на населението в община Завет. Общинска стратегия и изведената на нейна основа общинска политика следва да бъдат насочени към разнообразяване на структурата на селскостопанската заетост и към създаване на нови връзки между селото и града. В селата от община Завет основен приоритет следва да бъде предоставянето на услуги за техния селскостопански хинтерланд и в разкриването на малки и средни предприятия, свързани със селскостопанското производство. Близостта на селата от община Завет до град Разград е фактор, който общинското ръководство следва да използва в бъдеще като възможност за подобряване на връзката "град-село" и превръщане на общинския център и град Разград в опорни центрове на селищната мрежа, обслужващи селската местност. По този начин се цели чрез подобряване на взаимодействието между селата и града да се повиши конкурентно способността на селските райони в областта Разград, което е и в унисон с общеевропейската политика за устойчиво развитие и устройство на Европейския континент и на приетата Национална стратегия за регионално развитие на Република България в периода 2005- 2015.

Имайки предвид всичко това, както и резултатите от анализа, прогнозите за настъпващите промени в процеса на интеграция на страната ни в ЕС и в съответствие с целите и приоритетите на националната и областна стратегия, както и националните и областни секторни политики са определени визията, целите и приоритетите на общинската стратегия, както следва :

ВИЗИЯ

Община Завет да се превърне в привлекателно място, осигуряващо условия за трудова и социална реализация, висок стандарт и просперитет на своите жители, развивайки интензивно селскостопанското производство и леката промишленост, запазвайки чиста природната среда и историческото си наследство.

Ние приемаме нашите културни, етнически и религиозни различия като букет от ценности. Ние поощряваме духа на приятелство в региона, докато се грижим за еволюцията на нашата общност.

Целта ни е да постигнем една хармонична среда за живеене .Приемайки различията да постигнем в дългосрочен план една трайна икономическа стабилност. Общината наистина да стане дом за нашите деца и внуци.

Така формулираната визия очертава желанието от всички в общината краен резултат в развитието на общината през следващите 10-15 години. Държавата е отредила на общината роля на ядро в район и населени места, където са необходими мерки за подпомагане изоставянето в социално-икономическото развитие и жизнения стандарт. Общината е приела тази роля и чрез визията си е очертала ясна картина на очакваното бъдеще. Това предполага огромни усилия за мобилизиране на всички свои ресурси и привличане на външни.

2. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

Главната цел за развитие на община Завет произлиза от главната цел за регионално развитие на България до 2015 г. и намира израз в преодоляване изоставането в социално-икономическото развитие и жизнен стандарт и постигане на устойчиво и балансирано развитие на общината като селищна система с европейски измерения на работа, живот, култура и образование.

Тази главна цел се основава на изводите от проведения анализ на състоянието и тенденциите в развитието на общината и региона и преди всичко на необходимостта да се развие и използва вътрешния потенциал на селищната система и подобри качеството на живот в нея.

Главната цел може да се постигне чрез реализирането на следните стратегически цели :

- постигане на прелом в развитието на общината чрез инвестиции във физически и човешки капитал за постигане на средните равнища на развитие в страната и конкретно на североизточен район на планиране;
- намаляване на вътрешно регионалните различия в североизточния район на планиране чрез развитие на общинския потенциал;
- развитие на териториалното сътрудничество за постигане на териториална кохезия в североизточен район на планиране и развитие на партньорството в региона, района, страната и ЕС.

Реализирането на първата цел предполага провеждането на комплекс от мерки, които ще доведат до повишаване равнището на социално-икономическото развитие на общината с оглед доближаване до средните параметри на развитие в североизточния район за планиране и страната. Това ще се постигне чрез създаване на условия за ускорен растеж и повишаване на конкурентно способността на общинската икономика. За целта общинската политика за развитие на общината ще създава условия и подкрепя реструктурирането на местната икономика, стимулиране на заетостта и подобряване на образователните характеристики на работната сила и съобразяването и с реалните потребности на местния пазар на труда, технологично развитие на селскостопанското производство, подобряване и до изграждане на местната техническа и социална инфраструктура, допринасяща за привличане на бизнес-инициативи.

Постигането на високи равнища на икономически растеж чрез подобряване на продуктивността в селско-стопанското производство и увеличаване на заетостта

ще допринесат за повишаване на жизнения стандарт и генериране на ресурси, необходими за развитието на инфраструктурата, социалните услуги и др.

Ограничеността на местните и национални ресурси изискват определянето на приоритетите за развитие на общината до 20013 г, както следва :

Приоритет 1 – Подобряване на техническата, социална и екологична инфраструктура на общината

Приоритет 2 – Повишаване конкурентноспособността на общинската икономика

Приоритет 3 – Подобряване качеството на човешките ресурси, чрез повишаване качеството на образованието, професионалната подготовка и преквалификация

Приоритет 4 – Повишаване качеството на живот, чрез благоустрояване на средата и подобряване услугите за местното население

Приоритетите на общинската стратегия за развитие до 20013 г. имат приемственост с тези, определени в актуализирания общински план за развитие до 2006 г. като ги доразвиват в съответствие с приетата Национална стратегия за регионално развитие на РБ за периода 2005-2015.

Концентрирането на общинските ресурси върху отделните приоритети са насочени за постигане на специфични цели по всеки един от приоритетите за развитие на община Завет, както следва :

Приоритет 1 – Подобряване на техническата, институционалната и екологична инфраструктура на общината

В рамките на този приоритет специфичните цели са :

Специфична цел 1.1. Развитие на пътна инфраструктура

Местната транспортна структура е важен фактор за развитие на икономически дейности в общината и привличане на инвеститори. Приоритетите на общинското ръководство в тази насока ще бъде в създаване на условия за реконструкция и рехабилитация и модернизацията на пътищата от I, II, III и IV клас, които се намират в недобро експлоатационно състояние. Общинската политика в тази насока ще бъде насочена към реконструкция и модернизация на :

- пътищата, осигуряващи достъп до европейските транспортни коридори;
- пътищата, осигуряващи вътрешно регионалните връзки в североизточния район на планиране и областната територия;

Специфична Цел 1.2.Подобряване на водоснабдителна и канализационна мрежа и екологична инфраструктура

Чрез общинската стратегия се предвижда изграждането и подобряването на специфичната за община Завет местна екологична инфраструктура :

- изграждане на водоснабдителни и канализационни системи в населените места на общината: малки пречиствателни станции за питейна вода и за селскостопански и битови отпадъчни води ; водопроводни мрежи и съоръжения в не водоснабдените населени места; водоснабдителна и канализационна инфраструктура в ново създаваните зони за развитие на малкия и среден бизнес в селското стопанство и фермерство;
- изграждане на необходимата инфраструктура за екологосъобразно управление на отпадъците;
- рекултивация на замърсени земи и терени ;
- развитие на възобновяеми енергийни източници

Специфична цел 1.3.Изграждане и подобряване на комуникационната и енергийна инфраструктура

Целесъобразни дейности в тази насока са:

- Въвеждане на цифрова телефонизация във всички селища;
- Осигуряване на мобилна комуникационна връзка на цялата територия на общината ;
- Достъп до световната информационна мрежа/интернет/ на цялото население в рамките на общината;
- Повишаване ефективността на енергопотребление на битовите и обществени потребители.

Специфична Цел1.4.Изграждане и реконструкция на социална инфраструктура

Социалната инфраструктура е важен фактор за развитие на икономически дейности .Приоритетите на общинското ръководство в тази насока са подобряване състоянието на обществените сгради и терени.

Приоритет 2 – Повишаване конкурентоспособността на общинската икономика

Осъщественият анализ на състоянието на местната икономика показва, че предоставянето на местни бизнес услуги, допринасящи за развитието на предприемачеството и местния бизнес, а с това и създаването на нови работни

места, е все още дефицит. Това определя и необходимостта от инициране на дейности по създаване и повишаване ефективността на съществуващите все още в начален стадии малък и среден бизнес и с по-голяма степен за стимулиране на предприемачеството и МСП в бъдеще след присъединяването ни към ЕС.

Едно от важните условия за изграждане на конкурентен профил на общинската икономика е наличието на съвременна инфраструктура и достъпът до информационните и комуникационни технологии.

Капацитетът за развитието на общинската икономика силно се ограничава от лошата социална, транспортна, информационна, комуникационна и екологична инфраструктура. Ето защо подкрепата за развитието и модернизацията на инфраструктурата е от определящо значение за нарастване на инвестиционната атрактивност и конкурентно способност на общината в рамките на североизточен район за планиране и страната. Заедно с това дейностите по подобряването на регионалната инфраструктура са и основен източник за създаване на нови работни места в процеса на нейното изграждане и функциониране в общината.

В тази връзка с развитието на основната социална, транспортна, информационна, комуникационна и екологична инфраструктура следва да се постигне:

- * прилагането на интегриран подход и хармонично изграждане на елементите на инфраструктурата в рамките на североизточния район за планиране и страната, съобразно техния специфичен потенциал и инфраструктурни дефицити;

- * подобряване качеството на инфраструктурните услуги, в съответствие с очакваното търсене на различните видове инфраструктура;

- * развитие на инфраструктурата допринасяща за икономически растеж и повишаване конкурентно способността на общинската икономика.

При дефинирането на отделните проекти и програми за развитие и модернизация на инфраструктурата е взето предвид необходимостта от оценителни процедури за тяхното въздействие върху околната среда като важен механизъм за прилагане на принципите на устойчиво развитие.

Специфична Цел. 2.1. Подкрепа за развитие на малки и средни предприятия в областта на селското стопанство и преработвателната промишленост

- Мярка Създаване на малки и средни предприятия за високо технологична преработка на продуктите от животновъдството и растениевъдството
- Мярка Модернизация на земеделието и животновъдството

Специфична Цел 2.2. Насърчаване прилагането на технологии, въвеждане на алтернативни култури в селското стопанство

- Марка. Развитие на алтернативно земеделие
- Марка. Увеличаване на площите с трайни насаждения и възстановяване на традициите в областта на овощарството

Специфична Цел 2.3. Изграждане на инфраструктура, подобряваща условията за развитие на бизнеса

- Марка “Създаване на Общински бизнес център/Индустриална /промишлена зона”
- Марка “Създаване на бизнес инкубатор”
- Марка “Създаване / Модернизиране на селскостопански пазар/борса”

Специфична Цел 2.4. Подкрепа за развитие на бизнеса и привличане на външни инвестиции

- Марка “Създаване на партньорства с бизнеса при усвояването на различни финансови инструменти”
- Марка “Инвестиционен маркетинг и икономическо развитие”

Специфична Цел 2.5. Развитие на ловния туризъм и създаване на условия за алтернативна заетост

- Марка “Изграждане на туристическа инфраструктура”
- Марка “Провеждане на промоционална кампания и утвърждаване на общината като дестинация за културен, ловен и екотуризъм”
- Марка “Подобряване състоянието на горските ресурси и развитие на дейности с използването на горския фонд”

Приоритет 3 – Подобряване качеството на човешките ресурси, чрез повишаване качеството на образованието, професионалната подготовка и преквалификация

Укрепването на човешкия капитал, социалното и етническо сближаване и интегриране, опазване на природното и културно наследство в общината ще допринесе за повишаване привлекателността и качеството на живот в общината. Общият ефект е не само в ползата от икономическото развитие на общината, свързано с растежа, заетостта, доходите и грижите за населението, но и

социалната интеграция на много етническото население в общината и в утвърждаването на традиционните сравнителни предимства на региона в страната и ЕС.

Специфична цел 3.1: Повишаване атрактивността на общината чрез инвестиции в образованието.

Уменията на работната сила се превърнаха в основното сравнително предимство в между регионалната конкуренция в страната и са основен фактор за атрактивност на региона. Наличните проблеми, както се вижда от анализа, изискват от общинското ръководство да положи големи усилия в подкрепа на действия, които водят до :

- разработване на отворени системи на обучение, регулиращи професионалната подготовка според нуждите на общинския регионален пазар на труда;
- социално-икономическо партньорство с другите общини от областната икономика;
- повишаване участието в образованието и обучението през целия живот, водещи до значителен спад преждевременното напускане на училището от малцинските групи;
- стимулиране на връзките между работодателите в процеса на обучението в професионалните училища в региона и областта;
- участие в създаването на модерна регионална областна система за професионално насочване и информация;
- осъществяване на преход към информационно общество чрез стимулиране и подпомагане на процеса по повишаване на компютърната грамотност и техническа обезпеченост на процеса;

Специфична цел 3.2: Интегриране към областната система на пазара на труда.

За постигането на тази специфична цел е необходимо:

- подкрепа за предприемачите, които прилагат нови технологии в селското стопанство, водещи до намаляване на заетостта;
- професионална преориентация и преквалификация на безработните съобразно новите потребности на пазара на труда;
- подкрепа на бъдещите предприемачи и само наети с особен акцент върху развитието на женското предприемачество.

Специфична Цел 3.3.Превенция на ранното напускане на образователната система и насърчаване ученето през целия живот

За постигането на тази специфична цел е необходимо обхващане на всички деца в образователната система.Обучения за придобиване на базови професионални умения за лицата напуснали образователната система чрез преквалификация.

Приоритет 4 – Повишаване качеството на живот,чрез благоустрояване на средата и подобряване услугите за местното население**Специфична цел 4.1.Укрепване на капацитета на общинската администрация**

Укрепването на институционалния капацитет в община Завет ще спомогне за възприемане на Националната стратегия за регионално развитие до 20013 г. и създаването на административен капацитет за по-добро усвояване на средствата от Националните и Структурните фондове и Кохезионния фонд, програмно проектиране, наблюдение и оценка на изпълнението на общинската стратегия.Това ще се постигне чрез насърчаване на дейности по следните специфични цели:

Ще бъдат предприети действия, които ще доведат до :

- укрепване на общинските административни структури, отговарящи за разработването, координирането, изпълнението и оценката на изпълнените проекти;
- подобряване на координацията и взаимодействието между различните селищни места и изпълнители на действията и мерките от общинската стратегия;
- техническа помощ при подготовката на проектите;
- обучение и развитие на умения по управление на проекти и финансов контрол;
- информационно осигуряване на процеса на управление;
- системи за наблюдение.

Специфична цел 4.2.Подпомагане изграждането на местно партньорство за развитие

Партньорството ще бъде засилено чрез :

- подобряване на сътрудничеството между областното ръководство и общината в процеса на разработването ;

- координацията и изпълнението на общинската стратегия като елемент от областната.

Специфична цел 4.3 Подобряване на административното обслужване на населението и оптимизиране на предлаганите услуги

- Изграждане на информационна система на видовете услуги и въвеждане на ефективна система за предлаганите услуги
- Систематизиране на документацията на и архива на общината и въвеждане на електронна система на обработка
- Повишаване квалификацията на служителите от общинската администрация, обслужването, управленската и комуникационна компетентност.
- Изпълнение на програмата за изготвяне на кадастър на всички населени места в общината

Ще се стимулират процесите на :

- * обслужване от едно гише в общината и развитие на електронните услуги;
- * участие на не правителствените организации в контрола и оценката на общинската власт и процеса на вземане на политически решения;
- * обучение на персонала за подобряване качеството на предоставяните административни услуги;
- * изучаване и прилагане на “ добрите административни практики’ в страната и ЕС.

Специфична цел 4.1. Социална интеграция и развитие на гражданското общество

Подобряване на работата с малолетни и непълнолетни лица, носители на противообществени прояви. Превантивна дейност сред младежите срещу разпространение и употреба на наркотици, хулиганство и детска престъпност

Подобряване на работата с малолетни и непълнолетни лица, носители на противообществени прояви. Превантивна дейност сред младежите срещу разпространение и употреба на наркотици, хулиганство и детска престъпност

Специфична цел 4.1. Подобряване на здравните услуги в общината и населените места.

Основният индикатор на възможностите за достъп до и за качество на здравните услуги е продължителността на живота. Както показват данните от анализа населението в община Завет е не само с по-ниска продължителност на живота с голяма част от тази в ЕС и страната, но и вътре в североизточния район за планиране.

За намаляване на регионалните дефицити в достъпа и в качеството на здравните услуги, общинското ръководство ще подкрепя дейности, свързани с развитието на здравеопазването, включително инвестиции за развитие и подобряване на предоставянето на здравни услуги в общината и населените места.

3. СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ И МЕРКИ

Приоритет 1 – Подобряване на техническата, социалната и екологична инфраструктура на общината		
Специфични цели	Мерки	
1	Развитие на пътна инфраструктура	<p>1.1.1.Проектиране и подготовка на техническа документация за пътни обекти</p> <p>1.1.2. Ремонт пътища I и II клас</p> <p>1.1.3.Ремонт на пътища IV клас</p> <p>1.1.4.Ремонт и изграждане на улична мрежа в населените места</p> <p>1.1.5.Изграждане на нови и поддържане на съществуващи горски и селскостопански пътища</p>
2	Подобряване на водоснабдителна и канализационна мрежа и екологична инфраструктура	<p>1.2.1.Проектиране и подготовка на техническа документация за водоснабдителни съоръжения и канализация</p> <p>1.2.2.Изграждане и реконструкция на водопроводна и канализационната мрежа</p> <p>1.2.3.Изграждане на местни водоизточници</p> <p>1.2.4.Управление на твърдите битови отпадъци и отстраняване на стари замърсявания и рекултивации</p> <p>1.2.5.Засилване контрола върху опазването на околната среда и повишаване на екологичната култура на населението.</p>
3.	Изграждане и подобряване на комуникационната и енергийна инфраструктура	<p>1.3.1.Подобряване на съобщителната и информационна инфраструктура.</p> <p>1.3.3.Подобряване на състоянието на енергийната инфраструктура</p> <p>1.3.4.Използване на нетрадиционни източници на енергия и водни ресурси</p>
4.	Изграждане и реконструкция на социална инфраструктура	<p>1.4.1.Благоустрояване и ремонт на обществени терени и сгради</p> <p>1.4.2.Подобряване на образователна, здравна и културна инфраструктура</p> <p>1.4.3.Оптимизиране на общинската образователна мрежа и подобряване на материалното осигуряване за образованието</p>

Приоритет 2 – Повишаване конкурентоспособността на общинската икономика	
Специфични цели	Мерки
1. Подкрепа за развитие на малки и средни предприятия в областта на селското стопанство и преработвателната промишленост	2.1.1. Създаване на малки и средни предприятия за високо технологична преработка на продуктите от животновъдството и растениевъдството 2.1.2. Модернизация на земеделието и животновъдството
2. Насърчаване прилагането на технологии, въвеждане на алтернативни култури в селското стопанство	2.2.1. Развитие на алтернативно земеделие 2.2.2. Увеличаване на площите с трайни насаждения и възстановяване на традициите в областта на овощарството
3. Изграждане на инфраструктура, подобряваща условията за развитие на бизнеса	2.3.1. Създаване на Общински бизнес център/Индустриална /промишлена зона 2.3.2. Създаване на бизнес инкубатор 2.3.3. Създаване / Модернизиране на селскостопански пазар/борса
4. Подкрепа за развитие на бизнеса и привличане на външни инвестиции	2.4.1. Създаване на партньорства с бизнеса при усвояването на различни финансови инструменти 2.4.2. Инвестиционен маркетинг и икономическо развитие
5. Развитие на ловния туризъм и създаване на условия за алтернативна заетост	2.5.1. Изграждане на туристическа инфраструктура 2.5.2. Провеждане на промоционална кампания и утвърждаване на общината като дестинация за културен, ловен и екотуризъм 2.5.3. Подобряване състоянието на горските ресурси и развитие на дейности с използването на горския фонд.

Приоритет 3 – Подобряване качеството на човешките ресурси, чрез повишаване качеството на образованието, професионалната подготовка и преквалификация	
Специфични цели	Мерки
1. Повишаване атрактивността на общината чрез инвестиции в образованието	3.1.1. Повишаване квалификацията на педагогическите кадри 3.1.2. Разработване на отворени системи на обучение, регулиращи професионалната подготовка според нуждите на общинския регионален пазар на труда. 3.1.3. Повишаване участието в образованието и обучението през целия живот, водещи до значителен

		спад преждевременното напускане на училището от малцинските групи. 3.1.4.Социално-икономическо партньорство с другите общини от областната икономика;
2.	Интегриране към областната система на пазара на труда	3.2.1.Подкрепа за предприемачите, които прилагат нови технологии в селското стопанство; 3.2.2.Професионална преориентация и преквалификация на безработните съобразно новите потребности на пазара на труда;
3.	Превенция на ранното напускане на образователната система и насърчаване ученето през целия живот	3.3.1.Обучения за придобиване на базови професионални умения за лицата напуснали образователната система 3.3.2.Подобряване на достъпа до образование за деца в неравностойно положение 3.3.3.Подобряване работата в културната сфера и изграждане на Центрове за обществена информация и информация за Европейския съюз в Читалищната мрежа

Приоритет 4 – Повишаване качеството на живот, чрез благоустрояване на средата и подобряване услугите за местното население

Специфични цели		Мерки
1.	Укрепване на капацитета на общинската администрация	4.1.1.Укрепване на общинските административни структури, отговарящи за разработването, изпълнението и оценката на изпълнените проекти; 4.1.2. Изучаване и прилагане на “добрите административни практики” в страната и ЕС. 4.1.3.Побратимяване с общини от страната, кандидат членки и членки на ЕС.
2.	Подпомагане изграждането на местно партньорство за развитие	4.2.1.Подобряване на

		<p>сътрудничеството между областното ръководство и общината в процеса на разработването ,</p> <p>координацията и изпълнението на общинската стратегия като елемент от областната.</p> <p>4.2.2.Обучение на бизнес сектора</p>
3.	Подобряване на административното обслужване на населението и оптимизиране на предлаганите услуги	<p>4.3.1.Обслужване от едно гише в общината и развитие на електронните услуги;</p> <p>4.3.2.Участие на не правителствените организации в контрола и оценката на общинската власт и процеса на вземане на политически решения;</p> <p>4.3.3.Обучение на персонала за подобряване качеството на предоставяните административни услуги;</p>
4	Социална интеграция и развитие на гражданското общество	<p>4.4.1.Социално интегриране на уязвими обществени групи</p> <p>4.4.2.Повишаване достъпа до публични услуги и образование на уязвимите обществени групи</p> <p>4.4.3.Развитие на инфраструктурата и услугите за хората в неравностойно положение</p>
5	Подобряване на здравните услуги в общината и населените места	<p>4.5.1.Развитие на системата на доболничната медицинска помощ;</p> <p>4.5.2.Подобряване координацията при оказването на интегрирани здравни услуги на населението от общината</p> <p>4.5.3.Подобряване профилактиката и постоянния контрол на здравето състояние на населението</p> <p>4.5.4.Подобряване на здравната култура на населението</p>

4.ПРОЦЕДУРИ ЗА МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

След приемането на Плана за развитие от Общински съвет, Кметът на общината ще назначи Постоянна работна група към общината, която да разработи Индикатори за оценка на реализацията на Плана за развитие, по които ще извършва оценка на ефективността му всяка година. Примерният списък на индикатори е както следва:
Повишаване на активността на пазара на земята/ терени на територията на общината

Километри ремонтирани пътища

Увеличаване на дължината на В и К инфраструктура в населените места

Подобряване на показателите за оценка на екологичното състояние на общината

Повишаване на броя постоянно заети на територията на общината

Брой закрити и новооткрити малки и средни предприятия на територията на общината

Увеличаване на дължината на В и К инфраструктура извън населените места

Повишаване качеството на пътната мрежа, чрез извършени ремонтни работи

Увеличаване на броя километри в общинската пътна мрежа

Процентно увеличаване на инвестициите на територията на общината

Брой санитарни сгради

Подобряване показателите за енергийна ефективност

Брой партньорски проекти по линия на Европейския съюз на училищата в общината

Брой участници в етнографски фестивали и празници

Брой спонсори, брой гости от чужбина.

Увеличаване на броя посещения в библиотеките и брой предлагани от тях услуги

Брой масови спортни мероприятия годишно

Брой курсове и брой обхванати в тях граждани на общината над 40 години

Процент от завършилите професионалния техникум - ангажирани в местни компании

По предложение на кмета на общината, общинският съвет определя работна група за наблюдение, която извършва мониторинга и оценката на изпълнението на плана за развитие. Постоянната работна група изпълнява следните задачи:

разглежда и утвърждава индикаторите за наблюдение на изпълнението на плана;

периодично извършва преглед на постигнатия напредък по отношение на целите;

анализира резултатите от изпълнението на мерките и степента на постигане на целите;

разглежда резултатите от междинната оценка;

разглежда предложения за преразпределение на средствата по мерките;

предлага промени, свързани с постигането на целите на плана.

Кметът изисква регулярни отчети от работната група извършваща надзора и оценката за осъществяване на плана. В отчетите се оценява прогреса при реализацията на задачите и мерките, обсъжда се изпълнението на посочените показатели на реализацията (посочва се дали задачата/мярката е осъществена или не; ако е реализирана - какъв е прогресът, а ако не - причината за неизпълнението или закъснението).

Заклучителната оценка се извършва след изтичане на плановия период и включва:
оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси за изпълнение на плана за оценка на общото въздействие

анализ на положителните и отрицателните фактори при изпълнението на програмата

оценка на степента на постигане на целите и на устойчивостта на резултатите
изводи и препоръки относно прилагането на политиката за регионално развитие

По резултатите от заключителната оценка и анализа на социално-икономическите фактори се изготвя нов план за следващия период на планиране.

Оценката за осъществяването на плана може да бъде вътрешна или външна. За външната оценка се наема независима професионална институция. За вътрешната оценка е достатъчна същата институция, която е координирала реализацията на плана и упражнявала надзор по неговото осъществяването.

Оценките се възлагат от кмета на общината.

5.ОСИГУРЯВАНЕ НА ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ, ПРОЦЕДУРИ НА ПАРТНЬОРСТВО

Публичност и прозрачност при обсъждане, съгласуване и реализация на плана за развитие на община Завет.

Планът за развитие на община Завет е подготвен от екип експерти, които са работили в тясно сътрудничество с кмета на общината и неговия екип. Като част от програмата си екипът на местната власт предвижда тясно сътрудничество с формациите на гражданското общество, със социалните и икономически партньори.

Управленският екип на местната власт избира пътя на съгласуване и обогатяване с мненията и предложенията на гражданите на вече създаден проект за Общински план за развитие. По такъв начин екипът поема отговорността за стратегическата насоченост на Плана във връзка с управленската си програма, но я съгласува и подчинява на вижданията и партньорството с гражданското общество.

Проектът на План за развитие ще бъде представен на обществено обсъждане, преди да бъде одобрен от Общински съвет за развитие. По такъв начин пред местният парламент ще бъде представен един завършен проект и мнението на обществеността за него, което е основа за конструктивни обсъждания и решения.

Общественото обсъждане на Проекта за План за развитие ще се проведе чрез: Представяне на Основните цели и приоритети на плана в местните медии; обсъждане на целите, приоритетите, мерките и конкретните проекти на срещи, организирани от общинската управа ; организиране на събирането на предложения на гражданите чрез поставяне на кутии за предложения в сградата на общината, читалището и други обществени места – кина, средно училище, видео клубове и др.; създаване на временна комисия за събиране и обобщаване на предложенията след изтичането на срока за тяхното представяне; провеждане на среща на кметската управа с гражданите по повод подготовката на Проекта за общински план за развитие в местния парламент.

Следваща стъпка е осъществяването на граждански контрол на реализацията на Плана и изграждането на обществени нагласи за дефиниране на целите и приоритетите на общината през първия планов период на участие на България и Община Завет в Европейския съюз – от 2007 до 2013 година. Публичните отчети и обсъждания на постигнатите резултати са основни инструменти на гражданския контрол върху изпълнението.

Партньорство

Основни партньори на Местната власт в процеса на подготовка, съгласуване и контрол на Плана за развитие са социалните и икономически партньори на територията на общината. Това са представители на организации на работодателите, професионалните съюзи, НПО, други най-значими организации в просветната, научната, културната, здравната и др. области .

Участието на партньорите на всички нива на подготовка, съгласуване и обсъждане, контрол на изпълнението, гарантира прозрачност, компетентност, ефективност и реалистичност на Плана за развитие. Чрез тях той се обогатява така както с друга гледна точка, освен тази на местната власт, така и с инструментите на гражданското общество, които се основават на прякото участие на гражданите и техните организации.

Местният частен бизнес играе все по-голяма роля в развитието на местните общности, поради своя нарастващ стабилитет, все по-вечето наемна работна ръка, ангажирана в частни компании и възможностите и за развитие на малкия бизнес. Развитието на Общината е невъзможно без участието на частната инициатива – като партньор, като коректив, като инвеститор и като генератор на нови инициативи за развитие.

Информационно осигуряване на процеса на подготовка, обсъждане, съгласуване и контрол на общинския план за развитие

Основните източници за информационно осигуряване на подготовката на плана са:

- Официални статистически издания на НСИ;

Работна статистика, работни документи и бележки, притежание на експертите, изготвили Плана;

Статистически данни, предоставени от Кметския екип, притежание на местната власт община Завет.

Данни от лични стопанства, от запитвания или интервюиране на работници и работодатели;

Предишни разработки и студии за регионалната социално-икономическа среда, или за групи от отделни фактори;

Предишни осъществени планове и проекти на областно, или местно ниво, друга информация достъпна за работните групи.

6.ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

Закон за регионално развитие – обнародван в ДВ, бр.14 / 20.02.2004

Национален план за икономическо развитие за периода 2003-2006г. (актуализиран юни, 2003) АИАП

Стратегия за участието на България в структурните и Кохезионния фонд на ЕС

България 2002- Социално – икономическо развитие, Национален Статистически институт, София 2003

Районите и областите в България 1997 – 2001, Национален Статистически институт, София 2003

Регламенти на Европейския съюз за структурните и предприєдинителни фондове (2000-2006), МРРБ, Ноември 2001

Regional and local democracy in the European Union, European Union – Committee of the Regions, Brussels May 1999

Spatial Planning for the sustainable development of particular types of European areas: mountains, coastal zones, rural zones, flood-plains and alluvial valleys, Council of European publishing, European regional planning N 68, proceedings Sofia(Bulgaria), 23-24 October 2002

European spatial development perspective / Towards balanced and sustainable development of the territory of the European Union / Informal Council of Ministers in Potsdam, Published by European Commission, May 1999

<http://www.namrb.org>; <http://www.golf-bg.com>

Закон за опазване на околната среда, ДВ бр. 86/91 г.; бр. 100/1992 г.; бр. 31/1995 г.; бр. 63/1995 г.; бр. 13/1997 г.; бр. 85/1997 г.; бр. 86/1997 г.; бр. 62/1998 г.

Закон за опазване на водите и почвата от замърсяване, ДВ бр. 84/63 г.; изм. и доп. бр. 26/68 г.; бр. 29/69 г.; бр. 95/75 г.; бр. 3/77 г.; бр. 1/78 г.; бр. 26/88 г.; бр. 86/91 г.; бр. 100/92 г.; бр. 45/96 г.; бр. 85/97 г.; бр. 11/98 г.

Закон за опазване на земеделските земи, ДВ, бр.35,1996 г.

Наредба № 3 за норми относно допустимото съдържание на вредни вещества в почвата, ДВ, бр.36, 1979 г. и бр.5, 1996 г..

Наредба за допълнение на Наредба №3 за норми относно допустимото съдържание на вредни вещества в почвата, ДВ, бр.54, 1997 г.

Областен план за развитие на Разградска област 2001

Методически указания за разработване Общински планове за развитие, /ОПР/ МРРБ, септември 2004г.

ПРИЛОЖЕНИЯ